ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1998

Vyhlásené: 08.10.1998 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

303

PREDSEDA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

vyhlasuje úplné znenie zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 110/1996 Z. z., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. a zákonom č. 241/1998 Z. z.

ZÁKON NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY o zdravotnej starostlivosti

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1
Účel zákona

Tento zákon upravuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti, jej organizáciu, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní tejto starostlivosti.

§ 2
Zdravotná starostlivosť

(1) Zdravotná starostlivosť je starostlivosť o ochranu, zachovanie a navrátenie zdravia ľudí. Poskytuje sa v zdraví aj v chorobe, v materstve a pri iných stavoch vyžadujúcich zdravotnú pomoc.

(2) Zdravotná starostlivosť zahŕňa všetku ambulantnú aj ústavnú starostlivosť vrátane kúpeľnej starostlivosti, závodnej preventívnej starostlivosti, lekárenskej starostlivosti a lekárskej posudkovej činnosti vykonávanej ošetrujúcim lekárom a ošetrovateľskej starostlivosti.

(3) Ochranu zdravia ľudí upravuje osobitný zákon.[1])

§ 3
Úlohy štátu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Štát utvára podmienky na to, aby sa zdravotná starostlivosť poskytovala na odbornej úrovni, plynule, sústavne a aby bola dostupná.

DRUHÁ ČASŤ
POSKYTOVANIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

§ 4
Právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti

Každý má právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti vrátane liekov a zdravotníckych pomôcok. Zdravotnú starostlivosť poskytujú zdravotnícke zariadenia v súlade so súčasnými dostupnými poznatkami lekárskej vedy a inými biomedicínskymi vedami.

§ 5
Poskytovanie zdravotnej starostlivosti bezplatne a za úhradu

(1) Zdravotná starostlivosť sa poskytuje osobám

a) bezplatne na základe povinného zdravotného poistenia,[2])

b) na základe zmluvného poistenia,

c) bezplatne z prostriedkov štátneho rozpočtu,

d) za finančnú úhradu charitatívnych organizácií, fyzických osôb alebo právnických osôb,

e) za celú alebo čiastočnú úhradu osôb, ktorým sa zdravotná starostlivosť poskytuje.

(2) Za celú alebo čiastočnú finančnú úhradu sa poskytujú

a) zdravotná starostlivosť presahujúca rámec ustanovený osobitnými predpismi,[3])

b) vyšetrenia, prehliadky a iné výkony urobené v osobnom záujme fyzických osôb alebo v záujme právnických osôb, ktoré nesledujú liečebný účel,

c) lieky a zdravotnícke pomôcky určené osobitnými predpismi,[2]),[3])

d) zaopatrenie v zariadeniach ústavnej starostlivosti a zaopatrenie v detských domovoch, ak je v nich dieťa umiestnené z iných než zdravotných dôvodov,

e) hygienické služby poskytnuté na žiadosť fyzických osôb alebo právnických osôb.

(3) Zdravotná starostlivosť za celú alebo čiastočnú finančnú úhradu sa poskytuje za podmienok, ktoré ustanoví osobitný zákon.

§ 6
Práva a povinnosti osôb, ktorým sa poskytuje zdravotná starostlivosť

(1) Osoba, ktorej sa poskytuje zdravotná starostlivosť, má právo na starostlivosť podľa druhu a stupňa zdravotného postihnutia. Osoba má právo na výber lekára alebo zdravotníckeho zariadenia s výnimkou osoby vykonávajúcej základnú a náhradnú vojenskú službu a osoby, ktorá je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody. V prípade ohrozenia života alebo bezprostredne hroziacej závažnej poruchy zdravia má osoba právo na poskytnutie zdravotnej starostlivosti v najbližšom zdravotníckom zariadení, ktoré je schopné poskytnúť potrebnú zdravotnú starostlivosť.[3])

(2) Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti má osoba voči zdravotníckym pracovníkom a iným odborným pracovníkom v zdravotníctve právo na

a) rešpektovanie svojej telesnej a psychickej integrity,

b) náležité poučenie najmä o povahe ochorenia, potrebných zdravotných výkonoch, o možnosti rizika a zdravotnej prognóze,

c) odmietnutie podrobiť sa zdravotnej starostlivosti s výnimkou prípadov, keď podľa tohto zákona možno poskytnúť zdravotnú starostlivosť bez súhlasu pacienta alebo jeho zákonného zástupcu,

d) rozhodnutie o svojej účasti na výučbe a overovaní nových medicínskych poznatkov a metód,

e) zachovanie mlčanlivosti o všetkých údajoch týkajúcich sa jej zdravotného stavu, o skutočnostiach súvisiacich s jej zdravotným stavom, ak v prípadoch ustanovených zákonom nie je zdravotnícky pracovník alebo iný odborný pracovník zbavený tejto mlčanlivosti,

f) zmiernenie utrpenia v súlade so súčasným stavom lekárskych a biomedicínskych vied, na humánnu starostlivosť a na etický a dôstojný prístup zdravotníckych pracovníkov, iných zdravotníckych pracovníkov, ako aj iných odborných pracovníkov v zdravotníctve.

(3) Každá osoba je povinná

a) spolupracovať pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,

b) dodržiavať liečebný režim určený lekárom,

c) prísť na vyšetrenia a ošetrenia v termínoch určených lekárom,

d) zúčastniť sa na zdravotnom školení a výcviku uloženom z dôvodu verejného záujmu,

e) v prípadoch ustanovených zákonom podrobiť sa posudzovaniu zdravotnej spôsobilosti na prácu, preventívnym prehliadkam, vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, povinnému liečeniu prenosného ochorenia, očkovaniu, izolácii, karanténnym opatreniam, zákazu výkonu zamestnania alebo inej činnosti, ako aj iným opatreniam na ochranu pred prenosnými ochoreniami a na výzvu lekára označiť osoby, ktoré ochoreli na prenosnú chorobu,

f) na výzvu zdravotníckeho pracovníka oznámiť také ochorenia alebo iné skutočnosti, ktoré sú významné z hľadiska poskytovania zdravotnej starostlivosti. Infikovaná osoba je povinná označiť zdroj nákazy, ak ho pozná, a poskytnúť všetky informácie na jeho určenie. Je povinná určiť okruh osôb, ktoré mohla prenosnými ochoreniami nakaziť. Osoba, ktorá má prenosné ochorenie, je povinná správať sa tak, aby zabránila prenosu takého ochorenia na iné osoby,

g) poskytnúť alebo sprostredkovať nevyhnutnú pomoc osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí známky závažnej poruchy zdravia, ak tým neohrozí svoje zdravie alebo život.

(4) Osoba, ktorá úmyselne zneužije poskytnutie zdravotnej starostlivosti, je povinná na základe rozhodnutia zdravotníckeho zariadenia nahradiť náklady, ktoré tomu zariadeniu vznikli. Na poskytnutie zdravotnej starostlivosti sa v tom prípade nevzťahujú predpisy o zdravotnom poistení.

(5) Povinnosti osôb na úseku ochrany zdravia ľudí upravuje osobitný zákon.[1])

(6) Podrobnosti o posudzovaní zdravotnej spôsobilosti na prácu a o preventívnych prehliadkach ustanoví Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

Právne vzťahy vznikajúce pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

§ 7

(1) Právny vzťah, ktorého predmetom je poskytovanie zdravotnej starostlivosti, vzniká na základe dohody, ktorú osoba uzavrie so zdravotníckym zariadením (§ 23) alebo na podnet zdravotníckeho zariadenia s povereným ošetrujúcim lekárom. Návrh na uzavretie dohody môže dať osoba alebo zdravotnícke zariadenie. Dohoda sa uzaviera písomne najmenej na šesť mesiacov na žiadosť jednej zo zmluvných strán.

(2) Zdravotnícke zariadenie môže odmietnuť uzavretie dohody, ak nie je odborne zamerané na poskytnutie požadovanej starostlivosti alebo ak by prijatím návrhu prekročilo svoje únosné pracovné zaťaženie.

(3) Zdravotnícke zariadenie prekročí svoje únosné pracovné zaťaženie vtedy, ak nie je schopné poskytovať kvalitnú zdravotnú starostlivosť všetkým osobám, ktoré má v priamej zdravotnej starostlivosti.

(4) V prípade, ak zdravotnícke zariadenie odmietne návrh osoby na uzavretie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo odstúpi od dohody uzavretej s osobou z dôvodov zmeny svojho odborného zamerania, okresný úrad na podnet osoby bezodkladne určí, ktoré zdravotnícke zariadenie v okrese alebo v kraji poskytne osobe takú starostlivosť. Toto zdravotnícke zariadenie sa spravidla určí čo najbližšie k bydlisku alebo pracovisku osoby.

(5) Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v cudzine sa riadi právnym poriadkom toho štátu, na ktorého území sa poskytuje.

§ 8

(1) Osoba môže odstúpiť od dohody pred uplynutím šiestich mesiacov odo dňa uzavretia dohody, ak

a) zmení trvalý pobyt, prechodný pobyt alebo pracovisko,

b) sa ambulantne lieči v mieste svojho prechodného pobytu alebo pracoviska a jej zdravotný stav vyžaduje, aby sa liečila v mieste svojho trvalého pobytu,

c) zdravotnícke zariadenie prestane byť zmluvným zdravotníckym zariadením.[4])

(2) Zdravotnícke zariadenie môže odstúpiť od dohody, ak sa zmení jeho odborné zameranie alebo ak pacient závažným spôsobom, najmä svojím správaním a nedodržiavaním pokynov lekára, porušuje liečebný režim.

(3) Ak po uplynutí šiestich mesiacov osoba alebo zdravotnícke zariadenie od dohody neodstúpi, táto dohoda sa predlžuje na neurčitý čas.

§ 9

Dohoda o poskytovaní zdravotnej starostlivosti zaniká smrťou pacienta alebo zánikom zdravotníckeho zariadenia, alebo odstúpením od dohody.

§ 10

Každé zdravotnícke zariadenie je povinné bez meškania poskytnúť zdravotnú starostlivosť každému, kto sa nachádza v stave vážneho ohrozenia života, v stave s príznakmi vážnej poruchy zdravia, v šoku alebo v bezvedomí, alebo v zdravotnom stave vylučujúcom možnosť vyžiadať si jeho súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, a zabezpečiť podľa potreby ďalšiu zdravotnú starostlivosť.

§ 11
Liečenie v cudzine

(1) Pacientovi možno uhradiť náklady na liečenie v cudzine vtedy, ak sa vyčerpali všetky možnosti liečenia na území Slovenskej republiky a ak od takého liečenia možno očakávať zlepšenie alebo zabránenie zhoršeniu jeho zdravotného stavu. V takých prípadoch náklady na liečenie uhrádza Všeobecná zdravotná poisťovňa alebo iná zdravotná poisťovňa zriadená podľa osobitného

zákona[5]) (ďalej len „iná zdravotná poisťovňa“). Ak pacient nebol vyslaný na liečenie do cudziny Všeobecnou zdravotnou poisťovňou alebo inou zdravotnou poisťovňou, uhrádza náklady na liečenie v cudzine sám.

(2) Ak pri inom ako liečebnom pobyte v cudzine uvedenom v odseku 1 vznikne občanovi Slovenskej republiky potreba poskytnutia zdravotnej starostlivosti, uhrádza si náklady sám, ak sa tieto náklady neuhrádzajú podľa osobitného predpisu.[6])

§ 12
Liečenie cudzincov

Cudzincom, ktorí sa zdržiavajú na území Slovenskej republiky, sa zdravotná starostlivosť poskytuje

a) bezplatne alebo za čiastočnú úhradu na základe medzinárodných dohovorov, ktorými je Slovenská republika viazaná,

b) bezplatne alebo za čiastočnú úhradu na základe zdravotného poistenia alebo zmluvného zdravotného poistenia,

c) za celú úhradu.

§ 13
Súhlas na poskytovanie zdravotnej starostlivosti

(1) Vyšetrovacie a liečebné výkony sa vykonávajú so súhlasom pacienta.

(2) Na osobitne závažné vyšetrovacie alebo liečebné výkony alebo na výkony závažne meniace spôsob ďalšieho života si lekár vyžiada súhlas pacienta udelený v písomnej alebo inak preukázateľnej forme (pozitívny reverz).

(3) Ak pacient napriek náležitému vysvetleniu odmieta potrebnú zdravotnú starostlivosť, lekár si od neho vyžiada vyjadrenie o jej odmietnutí v písomnej alebo inak preukázateľnej forme (negatívny reverz).

(4) Za maloletého pacienta alebo pacienta s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo pacienta pozbaveného spôsobilosti na právne úkony udeľuje súhlas jeho zákonný zástupca alebo opatrovník, alebo osoba, ktorá má maloletého v pestúnskej starostlivosti. Ak maloletý pacient starší ako 16 rokov alebo pacient s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony je podľa posúdenia lekára natoľko rozumovo a vôľovo vyspelý, aby vyšetrovací alebo liečebný výkon posúdil a rozhodol o jeho vykonaní, môže dať súhlas na tento výkon sám.

(5) Ak sa pacientovi poskytuje zdravotná starostlivosť podľa odseku 2, za maloletého pacienta alebo pacienta s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony, alebo pacienta pozbaveného spôsobilosti na právne úkony udeľuje súhlas zákonný zástupca po odporúčaní skupiny najmenej troch odborníkov vopred určených vedúcim zdravotníckeho zariadenia (ďalej len „odborné konzílium“). Ak maloletý pacient starší ako 16 rokov alebo pacient s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony je natoľko rozumovo a vôľovo vyspelý, aby vyšetrovací alebo liečebný výkon posúdil a rozhodol o jeho vykonaní, vyžaduje sa na tento výkon aj jeho súhlas. Ak odborné konzílium odporúčalo poskytnúť zdravotnú starostlivosť uvedenú v odseku 2 a zákonný zástupca s tým nesúhlasí, rozhodne na návrh zdravotníckeho zariadenia súd.

(6) Ak ide o nevyhnutný a neodkladný výkon a súhlas pacienta alebo jeho zákonného zástupcu, alebo súdu nemožno dosiahnuť alebo nemožno získať ani súhlas odborného konzília, možno tento výkon urobiť aj bez tohto súhlasu.

§ 14
Starostlivosť bez súhlasu pacienta

(1) Vyšetrovacie a liečebné výkony vrátane ústavnej zdravotnej starostlivosti možno vykonať aj vtedy, ak od pacienta vzhľadom na jeho zdravotný stav alebo od jeho zákonného zástupcu nemožno súhlas vyžiadať, ale ho možno predpokladať.

(2) Pacienta možno bez súhlasu prevziať do ústavnej zdravotnej starostlivosti, ak

a) ide o choroby, pri ktorých možno uložiť povinné liečenie,

b) pacient v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej choroby ohrozuje seba alebo svoje okolie alebo ak hrozí vážne zhoršenie jeho zdravotného stavu,

c) ide o stavy, pri ktorých sú ohrozené životne dôležité funkcie a sú nutné život zachraňujúce výkony a neprerušované sledovanie životne dôležitých funkcií.

(3) Prevzatie pacienta do ústavnej zdravotnej starostlivosti bez jeho súhlasu je zdravotnícke zariadenie povinné oznámiť do 24 hodín súdu, v ktorého obvode sa toto zdravotnícke zariadenie nachádza. O zákonnosti dôvodov prevzatia do ústavnej zdravotnej starostlivosti rozhodne súd. Do rozhodnutia súdu možno vykonávať iba také vyšetrenia a ošetrenia, ktoré sú nevyhnutné na záchranu života a zdravia pacienta alebo na zabezpečenie jeho okolia.

(4) Ak pominú dôvody na prevzatie pacienta do ústavnej starostlivosti bez jeho súhlasu, zdravotnícke zariadenie je povinné pacienta prepustiť alebo uzavrieť s ním alebo s jeho zákonným zástupcom dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

(5) Ak pacient, ktorý vzhľadom na svoj zdravotný stav ohrozuje seba alebo svoje okolie, opustí zdravotnícke zariadenie bez súhlasu lekára, je toto zdravotnícke zariadenie povinné bez odkladu informovať o tom útvar Policajného zboru.

(6) Zdravotnícke zariadenie je povinné bez odkladu oznamovať prokurátorovi, vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu

a) dokonané samovraždy, samovražedné pokusy a prípady, keď je dôvodné podozrenie, že na poškodení zdravia alebo smrti mohla mať účasť iná osoba,

b) prijatie chorého, ktorého totožnosť nemožno zistiť alebo ktorý je zranený strelnou alebo inou zbraňou,

c) podozrenie na týranie alebo zneužívanie dieťaťa, alebo inej osoby, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

§ 15
Poučenie pacienta

(1) Lekár je povinný vhodným a preukázateľným spôsobom poučiť pacienta, prípadne blízke osoby[7]) pacientovi o povahe ochorenia a o potrebných zdravotných výkonoch tak, aby mohli aktívne spolupracovať pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Obsah vhodného poučenia určuje lekár v každom prípade individuálne tak, aby bolo urobené ohľaduplne a eticky a aby u pacienta nenarúšalo liečebný proces.

(2) Lekár je povinný poskytnúť pacientovi úplné poučenie, ak

a) sa má pacient podrobiť výkonu neliečebnej povahy,

b) je pacient postihnutý pohlavnou chorobou, AIDS alebo iným prenosným ochorením, ktoré si vyžaduje osobitné opatrenia na zabránenie jeho šíreniu.

(3) V prípade, ak si to pacient výslovne želá, lekár je povinný poskytnúť mu úplné poučenie vtedy, ak sa má pacient podrobiť závažnému liečebnému výkonu alebo jeho ochorenie je podľa súčasných poznatkov lekárskej vedy nevyliečiteľné.

(4) Lekár nie je povinný poskytnúť poučenie, ak si to pacient neželá. Vyhlásenie pacienta, že si neželá byť poučený, je potrebné urobiť v písomnej alebo inak preukázateľnej forme. Ak pacient odmietne úplné poučenie, lekár je povinný poskytnúť mu vhodné poučenie. Spôsob poučenia pacienta treba zaznamenať do zdravotnej dokumentácie.

(5) Pacientovi, ktorý nie je plnoletý, je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, poskytuje lekár vhodné poučenie o povahe ochorenia a o potrebných zdravotných výkonoch. Poučenie podľa odsekov 2 až 4 poskytuje lekár aj zákonnému zástupcovi.

(6) Zdravotnícki pracovníci, iní zdravotnícki pracovníci a iní odborní pracovníci v zdravotníctve sú povinní poskytnúť pri výdaji a predaji liekov a zdravotníckych pomôcok úplné poučenie o ich užívaní, o správnom zaobchádzaní s nimi, o vedľajších účinkoch liekov a o správnej životospráve pri užívaní vydaného lieku.

(7) Pri zistení pohlavných chorôb, AIDS a iných prenosných ochorení, ktoré si vyžadujú opatrenia podľa osobitných predpisov,[3]) je lekár povinný pozvať každú osobu, o ktorej sa dozvie, že sa mohlo ochorenie na ňu preniesť, aby ju o tejto skutočnosti informoval.

(8) Pri zistení závažnej genetickej choroby alebo pri podozrení na jej prenos lekár informuje o možnom ochorení pacienta a jeho pokrvných príbuzných, o ktorých predpokladá, že by genetickú chorobu mohli ďalej prenášať. Osoba, ktorej poskytol lekár takú informáciu, je povinná o týchto skutočnostiach zachovávať mlčanlivosť; o tejto povinnosti je lekár povinný ju poučiť.

§ 16
Zdravotná dokumentácia

(1) Neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti je vedenie zdravotnej dokumentácie.

(2) Všetky zdravotnícke zariadenia okrem zdravotníckych zariadení podľa § 24 ods. 1 písm. s) sú povinné viesť pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zdravotnú dokumentáciu v písomnej forme. Záznamy vedené na magnetických médiách sa prenášajú do písomnej podoby. Zdravotnícky pracovník, ktorý záznam vykonal alebo uskutočnil prenos do písomnej podoby, označí dokument dátumom, svojím podpisom a pečiatkou na každej očíslovanej strane. Obrazové, zvukové a ďalšie dokumenty sa prikladajú, alebo sa vedú osobitne s odkazom v zdravotnej dokumentácii, kde sa nachádzajú.

(3) Zdravotná dokumentácia sa uchováva 50 rokov po úmrtí pacienta.

(4) Pri zániku alebo zrušení zdravotníckeho zariadenia zodpovednosť za ďalšie nakladanie so zdravotnou dokumentáciou dočasne preberá štátny okresný lekár. Štátny okresný lekár odovzdá novému poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotnú dokumentáciu a súčasne oznámi tieto skutočnosti pacientom spôsobom v mieste zvyčajným. O odovzdaní sa vyhotoví zápis.

(5) Zdravotnícke zariadenie je povinné bezplatne poskytnúť na základe konkrétne formulovaného písomného vyžiadania prokurátorovi, vyšetrovateľovi, policajnému orgánu alebo súdu údaje formou výpisov zo zdravotnej dokumentácie, a to v rozsahu, ktorý priamo súvisí s trestným konaním alebo občianskym súdnym konaním. Zdravotnú dokumentáciu ako celok uvedeným orgánom nemožno poskytnúť.

(6) Pacient, jeho zákonný zástupca alebo osoba, ktorá má maloletého v pestúnskej starostlivosti, má právo nahliadať do zdravotnej dokumentácie a robiť si z nej na mieste výpisky. Pacientovi, ktorý sa podrobil alebo sa podrobuje psychiatrickej starostlivosti, lekár môže odmietnuť nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie, ak by toto nahliadnutie negatívne ovplyvnilo liečebný proces u pacienta alebo by bolo v rozpore so záujmom iných osôb.

(7) Po smrti pacienta má právo nahliadnuť do zdravotnej dokumentácie manžel, manželka, plnoleté osoby, ktoré s ním žili v čase smrti v domácnosti,[7a]) a plnoleté deti; ak tieto osoby nie sú, rodičia.

(8) Zdravotnícke zariadenie poskytne znalcovi ustanovenému súdom údaje zo zdravotnej dokumentácie v rozsahu nevyhnutnom na vyhotovenie znaleckého posudku. Znalec nesmie oznamovať údaje zo zdravotnej dokumentácie ani orgánu, na ktorého dožiadanie spracúva posudok, s výnimkou tých údajov, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou znaleckého posudku.

(9) Údaje zo zdravotnej dokumentácie sa poskytujú vo forme výpisov revíznym lekárom zdravotných poisťovní, zdravotníckym zariadeniam a orgánom, ktoré posudzujú zdravotný stav na účely sociálneho zabezpečenia alebo zdravotnú spôsobilosť na výkon vojenskej služby, služby v ozbrojenom bezpečnostnom zbore alebo v ozbrojenom zbore. Údaje zo zdravotnej dokumentácie sa poskytujú aj inšpektorátom práce na účely vyšetrovania pracovných úrazov a chorôb z povolania a príslušným orgánom, ktoré posudzujú zdravotný stav na účely posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu.

(10) Praktický lekár je povinný odovzdať zdravotnú dokumentáciu inému praktickému lekárovi, ktorý prevzal pacienta do zdravotnej starostlivosti, a to najneskôr do siedmich dní od vyžiadania.

TRETIA ČASŤ
FORMY A ORGANIZÁCIA POSKYTOVANIA ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

§ 17
Formy zdravotnej starostlivosti

(1) Zdravotná starostlivosť sa poskytuje ambulantne alebo ústavne formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach.

(2) Ambulantná starostlivosť sa poskytuje v ambulanciách, formou návštevnej služby, ďalej v rámci lekárskej služby prvej pomoci a rýchlej zdravotnej pomoci, a to aj v byte chorého alebo na inom mieste, na ktorom treba pacientovi poskytnúť túto starostlivosť.

(3) Ústavná starostlivosť sa poskytuje v lôžkových zariadeniach, ak zdravotný stav pacienta vyžaduje takú starostlivosť, ktorú nie je možné poskytovať ambulantne. Súčasťou ústavnej starostlivosti je aj ústavná pohotovostná služba.

(4) Podrobnosti o organizácii a poskytovaní primárnej, sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti ustanoví ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 18
Primárna zdravotná starostlivosť

(1) Primárna zdravotná starostlivosť je základná ambulantná preventívna a liečebná starostlivosť vrátane sprostredkovania ďalšej odbornej, ambulantnej a ústavnej starostlivosti, návštevnej služby, lekárskej služby prvej pomoci a rýchlej zdravotnej pomoci. Poskytujú ju praktickí lekári pre

dospelých, praktickí lekári pre deti a dorast, dorastoví lekári, gynekológovia, stomatológovia a príslušní strední zdravotnícki pracovníci.

(2) Súčasťou primárnej zdravotnej starostlivosti je aj závodná preventívna zdravotná starostlivosť, ktorá sa zabezpečuje v spolupráci so zamestnávateľom. Jej obsahom je prevencia zameraná na ochranu zdravia zamestnancov pred chorobami z povolania a inými poškodeniami zdravia z práce a na prevenciu úrazov.

(3) Lekárska služba prvej pomoci je zdravotná starostlivosť pri náhlom ochorení, zhoršení zdravotného stavu alebo pri ohrození života, ktoré vzniklo v čase mimo riadnej prevádzky zdravotníckeho zariadenia. Lekársku službu prvej pomoci sú povinné vykonávať zmluvné zdravotnícke zariadenia primárnej zdravotnej starostlivosti podľa pokynov štátneho okresného lekára.

(4) Záchranná zdravotná služba je zdravotná starostlivosť pri chorobných stavoch a úrazoch, pri ktorých odklad poskytnutia tejto starostlivosti bezprostredne ohrozuje život pacienta a s tým súvisiaca preprava pacientov, darcov orgánov na účely transplantácie, krvi a krvných derivátov, liekov a zdravotníckej techniky. Jej súčasťou je rýchla zdravotná pomoc a letecká záchranná služba.

§ 19
Sekundárna zdravotná starostlivosť

(1) Sekundárna zdravotná starostlivosť je preventívna, diagnostická a liečebná starostlivosť, ktorá presahuje rámec primárnej zdravotnej starostlivosti. Jej súčasťou sú aj konziliárne služby. Poskytuje sa ambulantne a ústavne.

(2) Starostlivosť podľa odseku 1 je pacientovi dostupná na základe odporúčania lekára primárnej, sekundárnej alebo následnej zdravotnej starostlivosti alebo bez odporúčania lekára v prípadoch ustanovených osobitnými predpismi.[3])

§ 20
Následná zdravotná starostlivosť

(1) Následná zdravotná starostlivosť nadväzuje na predchádzajúcu primárnu zdravotnú starostlivosť a sekundárnu zdravotnú starostlivosť v prípadoch, keď je to potrebné v záujme dokončenia liečebného procesu alebo na zlepšenie zdravotného stavu. Zahŕňa najmä liečebnú rehabilitáciu, psychologickú starostlivosť a kúpeľnú starostlivosť.

(2) Následná zdravotná starostlivosť sa poskytuje ako ambulantná starostlivosť alebo ústavná starostlivosť v jednotlivých druhoch zdravotníckych zariadení na základe odporúčania lekárov primárnej alebo sekundárnej zdravotnej starostlivosti.

§ 20a
Ošetrovateľská starostlivosť

(1) Ošetrovateľská starostlivosť je súčasťou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti. Ošetrovateľská starostlivosť sa poskytuje v zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach sociálnych služieb a v byte chorého na základe indikácie ošetrujúceho lekára. Je zameraná najmä na starostlivosť o telesne choré osoby a invalidné osoby každého veku.

(2) Ošetrovateľskú starostlivosť poskytujú sestry a pôrodné asistentky, ktoré majú odbornú spôsobilosť na výkon povolania.[10])

§ 21
Kúpeľná starostlivosť

(1) Kúpeľná starostlivosť je súčasťou zdravotnej starostlivosti, ktorá sa poskytuje ako priame pokračovanie liečebného procesu alebo na účel stabilizácie zdravotného stavu.

(2) Kúpeľná starostlivosť, ktorá je priamym pokračovaním liečebného procesu a ktorá nadväzuje na predchádzajúcu ambulantnú starostlivosť alebo ústavnú starostlivosť, sa poskytuje za úhradu Všeobecnou zdravotnou poisťovňou alebo inou zdravotnou poisťovňou.[2],[5])

(3) Kúpeľná starostlivosť, ktorá nie je priamym pokračovaním liečebného procesu a jej účelom je prevencia chorôb alebo stabilizácia zdravotného stavu, sa poskytuje za celú alebo čiastočnú úhradu pacientom. Ak sa poskytuje za čiastočnú úhradu pacientom, zvyšnú časť nákladov na kúpeľnú starostlivosť uhrádza príslušná zdravotná poisťovňa.

(4) Týmto nie je dotknuté poskytovanie kúpeľnej starostlivosti podľa predpisov o nemocenskom poistení (zabezpečení) a dôchodkovom zabezpečení.

(5) Kúpeľná starostlivosť sa poskytuje v prírodných liečebných kúpeľoch.

§ 21a

Súčasťou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti je aj poskytovanie liekov a zdravotníckych pomôcok, ktoré môžu predpisovať lekári na tlačivách ustanovených osobitným predpisom pri dodržaní postupov podľa súčasných poznatkov farmakoterapie[7b]) určených liekovým formulárom vydaným ministerstvom zdravotníctva.

§ 22

Zrušený.

§ 23
Zdravotnícke zariadenia

(1) Zdravotná starostlivosť sa poskytuje v štátnych zdravotníckych zariadeniach a neštátnych zdravotníckych zariadeniach (ďalej len „zdravotnícke zariadenie“), ktoré túto starostlivosť poskytujú v súlade so svojím odborným zameraním a materiálno-technickým vybavením.

(2) Zdravotnícke zariadenia sa zriaďujú podľa siete zdravotníckych zariadení [§ 74 ods. 1 písm. b)], ktorú tvorí ich územné rozmiestnenie tak, aby sa zabezpečilo poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa tohto zákona (§ 3). Zdravotnícke zariadenia sa môžu zriaďovať aj mimo siete zdravotníckych zariadení, ak získajú povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti (§ 31 ods. 1 až 3).

(3) Zdravotnícke zariadenia, ktoré sú zaradené do siete zdravotníckych zariadení [§ 74 ods. 1 písm. b)], uzatvárajú so zdravotnými poisťovňami zmluvy na poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa osobitných predpisov.[9a])

§ 24
Sústava zdravotníckych zariadení

(1) Sústavu zdravotníckych zariadení tvoria

a) ambulancie vrátane staníc lekárskej služby prvej pomoci a ambulancií v zariadeniach sociálnych služieb,

b) agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti,

c) záchranná zdravotná služba,

d) špecializované zariadenia ambulantnej starostlivosti,

e) dialyzačné strediská,

f) polikliniky,

g) samostatné zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek,

h) nemocnice I. typu,

i) nemocnice s poliklinikou I. typu,

j) nemocnice s poliklinikou II. a III. typu a fakultné nemocnice s poliklinikou,

k) fakultné nemocnice,

l) vysokošpecializované odborné ústavy,

m) liečebne pre dlhodobo chorých,

n) geriatrické centrá,

o) psychiatrické liečebne, psychiatrické nemocnice, psychiatrické stacionáre a centrá pre liečbu drogových závislostí,

p) odborné liečebné ústavy,

r) prírodné liečebné kúpele,

s) verejné lekárne, pobočky verejných lekární, výdajne zdravotníckych pomôcok a zubné techniky.

(2) Osobitné úlohy v zdravotníctve plnia ďalšie zariadenia v zdravotníctve (ďalej len „ďalšie zariadenie“), a to

a) zariadenia na výchovu, výučbu a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov a na prípravu iných odborných pracovníkov na výkon práce v zdravotníctve,

b) zdravotnícke vedeckovýskumné a vývojové pracoviská,

c) zariadenia na hromadnú výrobu liekov,

d) zariadenia na zásobovanie liekmi a zdravotníckymi pomôckami,

e) zdravotnícke kontrolné a referenčné zariadenia.

(3) Zriaďovateľom štátnych zdravotníckych zariadení uvedených v odseku 1 písm. a), b), d), f), g), h) a s) sú krajské úrady. Zriaďovateľom ostatných štátnych zdravotníckych zariadení a ďalších zariadení podľa odseku 2 písm. a) až e) je ministerstvo zdravotníctva.

(4) Určujúce znaky jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení (odsek 1) ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zdravotníctva.

§ 25
Vybavenie zdravotníckych zariadení zdravotníckou technikou

(1) Za zdravotnícku techniku sa považujú prístroje a nástroje používané pri priamom poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

(2) Zdravotnícka technika určená na poskytovanie zdravotnej starostlivosti musí spĺňať požiadavky ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi a technickými normami.

(3) Zdravotnícke zariadenia pri nákupe alebo inom obstarávaní zdravotníckej techniky sú povinné požadovať rozhodnutie o schválení alebo certifikát príslušného orgánu štátneho skúšobníctva[8]) alebo schvaľovací výmer vydaný ministerstvom zdravotníctva.

§ 26
Označenie zdravotníckeho zariadenia

Každé zdravotnícke zariadenie musí mať označenie, z ktorého jednoznačne vyplýva, o aký druh zdravotníckeho zariadenia ide, aké je jeho odborné zameranie a predmet činnosti.

§ 27
Kontrola úrovne a kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti v štátnych zdravotníckych zariadeniach

Dozor nad dodržiavaním podmienok na prevádzku štátnych zdravotníckych zariadení a kontrolu poskytovania zdravotnej starostlivosti vykonáva ministerstvo zdravotníctva, štátni krajskí lekári a štátni okresní lekári, všeobecná zdravotná poisťovňa[2]) a iné zdravotné poisťovne,[5]) ak uzavreli so štátnymi zdravotníckymi zariadeniami zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

ŠTVRTÁ ČASŤ
POSKYTOVANIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI V NEŠTÁTNOM ZDRAVOTNÍCKOM ZARIADENÍ

§ 28
Neštátne zdravotnícke zariadenie

Neštátne zdravotnícke zariadenie je také zdravotnícke zariadenie, ktoré poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe povolenia ministerstva zdravotníctva alebo krajského úradu.

§ 29
Rozsah a podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti

(1) V neštátnom zdravotníckom zariadení možno poskytovať zdravotnú starostlivosť len podľa ustanovení tohto zákona. Nemožno v ňom poskytovať zdravotnú starostlivosť v prípade ochorení, pri ktorých možno uložiť ústavnú psychiatrickú starostlivosť bez súhlasu pacienta alebo ochrannú liečbu podľa Trestného zákona. Neštátne zdravotnícke zariadenie, ktoré nemá uzavretú zmluvu s príslušnou poisťovňou o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nemôže posudzovať zdravotnú spôsobilosť na prácu a navrhovať kúpeľnú starostlivosť, predpisovať lieky, zdravotnícke potreby a zdravotnícke pomôcky uhrádzané zo zdravotného poistenia.

(2) Neštátne zdravotnícke zariadenie musí byť personálne a vecne vybavené na druh a rozsah zdravotnej starostlivosti, ktorú poskytuje, a musí spĺňať požiadavky na ochranu zdravia zamestnancov zdravotníckeho zariadenia i pacientov, ako aj technické a vecné požiadavky, ktoré ustanoví ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväznými právnymi predpismi.

§ 30

Zrušený.

§ 31
Povoľovanie poskytovania zdravotnej starostlivosti

(1) Ministerstvo zdravotníctva vydáva povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v týchto neštátnych zdravotníckych zariadeniach:

a) dialyzačné strediská,

b) polikliniky,

c) samostatné zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek,

d) nemocnice I. typu a nemocnice s poliklinikou I. typu,

e) liečebne pre dlhodobo chorých,

f) prírodné liečebné kúpele,

g) geriatrické centrá,

h) centrá pre liečbu drogových závislostí,

i) odborné liečebné ústavy.

(2) Ministerstvo zdravotníctva vydáva povolenie aj na plnenie osobitných úloh v ďalších neštátnych zariadeniach, a to

a) v zariadeniach na hromadnú výrobu liekov,

b) v zariadeniach na zásobovanie liekmi a zdravotníckymi pomôckami,

c) v zariadeniach na výchovu, výučbu a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, iných zdravotníckych pracovníkov a na prípravu iných odborných pracovníkov na výkon práce v zdravotníctve,

d) v zdravotníckych vedeckovýskumných a vývojových pracoviskách,

e) v zdravotníckych kontrolných a referenčných zariadeniach.

(3) Ministerstvo zdravotníctva vydáva povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti vo všetkých prípadoch, ak o povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti žiada cudzinec.

(4) Krajský úrad vydáva povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v týchto neštátnych zdravotníckych zariadeniach:

a) v ambulanciách vrátane staníc lekárskej služby prvej pomoci a ambulancií v zariadeniach sociálnych služieb,

b) v špecializovaných zariadeniach ambulantnej starostlivosti,

c) v agentúrach domácej ošetrovateľskej starostlivosti,

d) vo verejných lekárňach a ich pobočkách,

e) vo výdajniach zdravotníckych pomôcok,

f) v zubných technikách.

(5) Zdravotnú starostlivosť môžu poskytovať fyzické osoby alebo právnické osoby na základe povolenia. Právnická osoba je povinná poskytovať zdravotnú starostlivosť len prostredníctvom odborného zástupcu, ktorý spĺňa podmienky uvedené v odseku 6.

(6) Fyzická osoba môže poskytovať zdravotnú starostlivosť, ak je spôsobilá na právne úkony, bezúhonná, odborne spôsobilá na výkon zdravotníckeho povolania podľa osobitných predpisov[10]) a zdravotne spôsobilá.

(7) Odborná spôsobilosť na poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa preukazuje niektorým z týchto dokladov:

a) diplomom o skončení štúdia na lekárskej fakulte, farmaceutickej fakulte alebo na fakulte inej vysokej školy,

b) dokladom o skončení štúdia na strednej zdravotníckej škole,

c) diplomom o špecializácii,[10])

d) vysvedčením o špecializácii[10]) v požadovanom odbore.

(8) Zdravotná spôsobilosť sa preukazuje výsledkom lekárskej prehliadky.

(9) Za bezúhonného podľa tohto zákona sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov.

(10) Odborný zástupca právnickej osoby je fyzická osoba, ktorá zodpovedá za odborné vykonávanie činnosti, na ktorú bolo povolenie vydané. Odborný zástupca s výnimkou manžela držiteľa povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti musí byť v pracovnom pomere k držiteľovi povolenia. Odborného zástupcu možno určiť len pre jedno zdravotnícke zariadenie a len pre jedno miesto výkonu činnosti.

(11) Na vydávanie povolení podľa odseku 2 písm. a) a b) a podľa odseku 4 písm. d) a e) sa vzťahujú osobitné predpisy.[10a])

§ 32
Žiadosť o povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti

(1) Žiadosť o povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení podáva fyzická osoba alebo právnická osoba ministerstvu zdravotníctva alebo krajskému úradu. Cudzinec podáva žiadosť o povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti vždy ministerstvu zdravotníctva.

(2) Žiadosť musí obsahovať

a) meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu, rodné číslo osoby, ak je žiadateľom fyzická osoba; ak je žiadateľom právnická osoba, obchodné meno, sídlo, právnu formu, meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu a rodné číslo osoby alebo osôb, ktoré sú štatutárnym orgánom, a meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu a rodné číslo odborného zástupcu,

b) druh a rozsah poskytovania zdravotnej starostlivosti,

c) miesto výkonu činnosti neštátneho zdravotníckeho zariadenia,

d) deň začatia prevádzky neštátneho zdravotníckeho zariadenia.

(3) K žiadosti o povolenie je potrebné doložiť tieto doklady:

a) stanovisko krajského úradu príslušného podľa sídla neštátneho zdravotníckeho zariadenia k odbornému zameraniu, k umiestneniu zdravotníckeho zariadenia a k určenému zdravotníckemu obvodu, ak o povolení rozhoduje ministerstvo zdravotníctva; ak rozhoduje o povolení krajský úrad, je potrebné doložiť stanovisko okresného úradu,

b) vyjadrenie príslušnej stavovskej organizácie[9]) o etickej a odbornej spôsobilosti žiadateľa o povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti alebo o etickej a odbornej spôsobilosti odborného zástupcu právnickej osoby,

c) doklady o odbornej spôsobilosti a zdravotnej spôsobilosti podľa § 31,

d) posudok príslušného okresného hygienika na zriadenie a prevádzku neštátneho zdravotníckeho zariadenia,

e) výpis z registra trestov žiadateľa o poskytovanie zdravotnej starostlivosti, u právnických osôb aj štatutárneho orgánu a odborného zástupcu; výpis nemôže byť starší ako šesť mesiacov odo dňa podania žiadosti,

f) doklad o založení právnickej osoby,

g) stanovisko obce k začatiu činnosti neštátneho zdravotníckeho zariadenia,

h) doklad o vlastníctve alebo nájme priestorov, v ktorých sa bude zdravotná starostlivosť poskytovať.

(4) K žiadosti o povolenie na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti je potrebné doložiť aj tieto doklady:

a) doklad o vyhlásení prírodného liečivého zdroja alebo doklad o vyhlásení klimatických podmienok priaznivých na liečenie,

b) údaje o prírodných a urbanistických podmienkach prostredia,

c) údaje o zdravotníckych zariadeniach a iných zariadeniach a objektoch potrebných na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti,

d) indikačné zameranie prírodných liečebných kúpeľov v nadväznosti na charakter využívaného prírodného liečivého zdroja alebo klimatických podmienok priaznivých na liečenie.

(5) Ak žiadosť o vydanie povolenia neobsahuje náležitosti určené týmto zákonom, orgán príslušný na vydanie povolenia rozhodne o jej zamietnutí.

§ 33
Vydávanie povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, jeho zrušenie a zánik

(1) Povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa vydáva rozhodnutím. Povolenie sa zašle aj príslušnému daňovému úradu podľa miesta trvalého pobytu fyzickej osoby alebo sídla právnickej osoby, príslušnému štatistickému úradu, Ústavu zdravotníckych informácií a štatistiky v Bratislave, príslušnej pobočke Všeobecnej zdravotnej poisťovne[2]) alebo inej zdravotnej poisťovni[5]) a príslušnej stavovskej organizácii.[9])

(2) Povolenie vydané fyzickej osobe obsahuje meno a priezvisko, miesto trvalého pobytu, rodné číslo, druh zdravotníckeho zariadenia a rozsah činnosti, miesto výkonu činnosti, deň začatia činnosti, dátum vydania povolenia a údaj o zaradení zdravotníckeho zariadenia do siete zdravotníckych zariadení [§ 74 ods. 1 písm. b)].

(3) Povolenie vydané právnickej osobe obsahuje obchodné meno, sídlo, právnu formu, identifikačné číslo, ako aj meno a priezvisko, miesto trvalého pobytu, rodné číslo odborného zástupcu a štatutárneho orgánu, druh zdravotníckeho zariadenia a rozsah činnosti, ako aj miesto výkonu činnosti, deň začatia činnosti, dátum vydania povolenia a údaj o zaradení zdravotníckeho zariadenia do siete zdravotníckych zariadení [§ 74 ods. 1 písm. b)].

(4) Orgán príslušný na vydanie povolenia vyznačí na základe žiadosti držiteľa povolenia zmenu údajov uvedených v povolení, ak ide o zmenu mena a priezviska držiteľa povolenia, miesta trvalého pobytu držiteľa povolenia; v prípade právnickej osoby môže vyznačiť aj zmenu jej sídla, mena a priezviska odborného zástupcu alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnymi orgánmi.

(5) Oznámenie nového druhu a rozsahu činnosti, miesta výkonu činnosti alebo zmena osoby odborného zástupcu, alebo štatutárneho orgánu nie je zmenou údajov uvedených v povolení. V takých prípadoch ministerstvo zdravotníctva pôvodné povolenie zruší a na základe novej žiadosti vydá žiadateľovi nové povolenie.

(6) Ak v súvislosti s vykonávaním činnosti držiteľa povolenia hrozí neodvrátiteľná škoda alebo by mohlo prísť k poškodeniu zdravia ľudí, orgán príslušný na vydanie povolenia rozhodne o zrušení povolenia.

(7) Orgán príslušný na vydanie povolenia zruší povolenie aj vtedy, ak držiteľ povolenia

a) prestal spĺňať podmienky ustanovené na vydanie povolenia,

b) porušuje podmienky určené v povolení,

c) závažným spôsobom alebo opakovane porušuje predpisy, ktoré upravujú oblasť zdravotnej starostlivosti, ochrany zdravia ľudí, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zdravotného poistenia,

d) nezačal prevádzkovať zdravotnícke zariadenie v určenom termíne, najneskôr do troch mesiacov odo dňa, ktorý je určený v povolení ako deň začatia činnosti.

(8) Orgán príslušný na vydanie povolenia povolenie zruší, ak o to požiada držiteľ povolenia. Žiadosť o zrušenie povolenia je držiteľ povolenia povinný podať najmenej dva mesiace pred dňom, od ktorého žiada povolenie zrušiť.

(9) Povolenie zaniká smrťou držiteľa povolenia, jeho vyhlásením za mŕtveho alebo zánikom právnickej osoby.

(10) Pri vydávaní povolení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a ich zrušení sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.[11])

§ 33a
Register zdravotníckych zariadení

(1) Krajský úrad vedie register zdravotníckych zariadení s miestom výkonu činnosti na území kraja. Ministerstvo zdravotníctva vedie register všetkých zdravotníckych zariadení, ktoré poskytujú zdravotnú starostlivosť na území Slovenskej republiky.

(2) Do registra zdravotníckych zariadení sa zapisujú údaje uvedené v povolení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

§ 34
Spôsob úhrady zdravotnej starostlivosti

(1) Zdravotná starostlivosť v neštátnych zdravotníckych zariadeniach sa poskytuje

a) bezplatne na základe povinného zdravotného poistenia alebo zmluvného poistenia, ak má neštátne zdravotnícke zariadenie uzavretú zmluvu s pobočkou Všeobecnej zdravotnej poisťovne[2]) alebo s inou zdravotnou poisťovňou,[5]) v rozsahu tejto zmluvy,

b) za priamu úhradu od osoby, ktorej sa zdravotná starostlivosť poskytuje, alebo na základe zmluvného vzťahu s fyzickou osobou alebo právnickou osobou, prípadne charitatívnou a cirkevnou organizáciou,

c) v kombinácii uvedených spôsobov, ak sa zdravotná starostlivosť poskytuje nad rámec osobitného predpisu.

(2) V prípade priamej úhrady sa cena dohodne podľa osobitných predpisov.[12])

§ 35
Kontrola úrovne a kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti v neštátnych zdravotníckych zariadeniach

Dozor nad dodržiavaním podmienok prevádzky neštátneho zdravotníckeho zariadenia a kontrolu plnenia povinností prevádzkovateľa zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení vykonáva ministerstvo zdravotníctva, krajský úrad a okresný úrad v spolupráci so stavovskými

organizáciami. Ak má neštátne zdravotnícke zariadenie uzavretú zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s pobočkou Všeobecnej zdravotnej poisťovne[2]) alebo s inou zdravotnou poisťovňou,[5]) môže kontrolu vykonávať aj táto poisťovňa.

§ 36
Poistenie zodpovednosti za škodu

Prevádzkovateľ je povinný uzavrieť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú iným osobám v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Toto poistenie musí trvať po celý čas prevádzky neštátneho zdravotníckeho zariadenia.

§ 36a
Povinnosti zdravotníckych zariadení

(1) Zdravotnícke zariadenie je povinné

a) poskytovať zdravotnú starostlivosť podľa ustanovení tohto zákona,

b) informovať vopred pacienta alebo jeho zákonného zástupcu o rozsahu, druhu a podmienkach ním poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ako aj o skutočnosti, či je v zmluvnom vzťahu so zdravotnou poisťovňou, v ktorej je pacient poistený,

c) uviesť na vhodnom podklade v štátnom jazyku druh zdravotníckeho zariadenia, jeho odborné zameranie a predmet činnosti,

d) uviesť na viditeľnom mieste ordinačné hodiny,

e) umiestniť na viditeľnom mieste cenník vybraných druhov zdravotnej starostlivosti, ktoré uhrádza pacient,

f) oznámiť pri uzavretí zdravotníckeho zariadenia spôsobom zvyčajným v mieste prerušenie alebo skončenie poskytovania zdravotnej starostlivosti,

g) vydať pacientovi doklad o rozsahu poskytnutej zdravotnej starostlivosti, ktorú uhrádza pacient,

h) spracúvať a predkladať v rozsahu a v lehote určenej Ústavom zdravotníckych informácií a štatistiky v Bratislave údaje súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,

i) vykonávať lekársku službu prvej pomoci alebo ústavnú pohotovostnú službu v čase mimo riadnej prevádzky zdravotníckeho zariadenia,

j) viesť zdravotnú dokumentáciu predpísaným spôsobom podľa § 16 ods. 2.

(2) Neštátne zdravotnícke zariadenie je ďalej povinné

a) uviesť na vhodnom podklade meno a priezvisko držiteľa povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti; u právnickej osoby aj meno a priezvisko odborného zástupcu,

b) na viditeľnom mieste uviesť ordinačné hodiny, ktoré musia byť najmenej do začatia lekárskej služby prvej pomoci. Ordinačné hodiny schvaľuje štátny okresný lekár,

c) zabezpečiť zastupovanie počas svojej dočasnej neprítomnosti a túto skutočnosť oznámiť štátnemu okresnému lekárovi,

d) spracúvať a okresnému úradu predkladať údaje v rozsahu určenom Ústavom zdravotníckych informácií a štatistiky v Bratislave,

e) povoliť vstup orgánom kontroly do svojich objektov.

§ 36b

Ustanovenia § 28 až 36a sa primerane vzťahujú aj na plnenie osobitných úloh v ďalších neštátnych zariadeniach (§ 31 ods. 2).

PIATA ČASŤ
OSOBITNÁ ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

§ 37
Poskytovanie osobitnej zdravotnej starostlivosti

(1) Osobitnou zdravotnou starostlivosťou je psychiatrická starostlivosť, zdravotná starostlivosť o osoby závislé od alkoholu alebo iných návykových látok, zdravotná starostlivosť súvisiaca s overením nových medicínskych poznatkov, odoberanie a prenos tkanív a orgánov, odber a darcovstvo krvi.

(2) Umelé prerušenie tehotenstva upravuje osobitný predpis.[13])

§ 38
Podmienky psychiatrickej starostlivosti

(1) Osobám s príznakmi duševnej poruchy alebo duševnej choroby sa poskytne ambulantná alebo ústavná psychiatrická starostlivosť.

(2) Vyšetrovacie a liečebné výkony psychiatrickej starostlivosti sa uskutočňujú so súhlasom pacienta alebo jeho zákonného zástupcu, alebo opatrovníka. Lekár je povinný poskytnúť pacientovi vhodné poučenie o jeho chorobe. Zákonnému zástupcovi alebo opatrovníkovi lekár poskytne úplné poučenie.

(3) Na vykonanie osobitne závažných psychiatrických zásahov alebo na výkony, ktoré by mohli závažne zmeniť osobnosť pacienta mladšieho ako 18 rokov, pacienta s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo pacienta pozbaveného spôsobilosti na právne úkony, je potrebný okrem súhlasu zákonného zástupcu alebo opatrovníka udeleného na základe stanoviska odborného konzília aj súhlas súdu.

(4) Bez súhlasu možno prevziať pacienta do ústavnej psychiatrickej starostlivosti v prípadoch uvedených v § 14 ods. 2 písm. b).

(5) V prípade, ak pacient, ktorý vzhľadom na svoj zdravotný stav ohrozuje svoje okolie, opustí zdravotnícke zariadenie bez súhlasu lekára, je toto zariadenie povinné informovať o tom príslušný útvar Policajného zboru s cieľom zistiť miesto pobytu pacienta. Zdravotnícke zariadenie podľa možnosti informuje aj osoby, o ktorých sa predpokladá, že ich pacient môže ohroziť.

(6) Oznamovaciu povinnosť voči súdu má podľa § 14 ods. 3 zdravotnícke zariadenie aj vtedy, ak pacienta s príznakmi duševnej poruchy alebo duševnej choroby prijalo do psychiatrickej starostlivosti s jeho súhlasom a až v priebehu liečby bolo potrebné obmedziť jeho voľný pohyb. Do rozhodnutia súdu možno vykonávať iba také vyšetrovacie a liečebné výkony, ktoré sú nevyhnutné na bezprostrednú záchranu života, na zabránenie vážneho zhoršenia zdravia pacienta alebo na zabezpečenie ochrany okolia pacienta.

§ 39
Poskytovanie zdravotnej starostlivosti osobám závislým od alkoholu alebo iných návykových látok

(1) Osobám závislým od alkoholu alebo iných návykových látok sa poskytuje v zdravotníckych zariadeniach ambulantná alebo ústavná starostlivosť vtedy, ak to vyžaduje ich zdravotný stav.

(2) Osoby závislé od alkoholu alebo iných návykových látok, ktorým bolo uložené ochranné liečenie súdom, sú povinné podrobiť sa takémuto liečeniu, ak sa toto liečenie nemohlo vykonať počas výkonu trestu odňatia slobody.

§ 40
Overovanie nových medicínskych poznatkov na človeku

(1) Overovaním nových medicínskych poznatkov na človeku (ďalej len „overovanie“) sa na účely tohto zákona rozumie potvrdenie vopred určenej hypotézy potrebnej na získanie nových medicínskych poznatkov alebo vypracovanie nových metód a hypotéz, alebo klinické skúšanie liekov v záujme zachovania alebo zlepšenia zdravia ľudí. Overovanie možno vykonať len za podmienok ustanovených týmto zákonom. Ministerstvo zdravotníctva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom bližšie podmienky na vykonávanie overovania.

(2) Overovanie sa rozlišuje na zdravotne indikované overovanie a overovanie bez zdravotnej indikácie.

(3) Overovanie nemožno vykonať, ak by ním bol ohrozený život alebo zdravie osoby zúčastnenej na overovaní. V prípade, že k takému ohrozeniu zdravotného stavu dôjde počas vykonávania overovania, je potrebné overovanie okamžite zastaviť.

(4) Overovaním nie sú lekárske výkony, ktoré v konkrétnych prípadoch môžu zachrániť bezprostredne ohrozený život pacienta, aj keď nie sú uznané za medicínske metódy (metódy lege artis).

§ 41
Podmienky na vykonanie zdravotne indikovaného overovania

(1) Zdravotne indikovaným overovaním sa rozumie vyskúšanie liečebnej metódy na pacientovi trpiacom chorobou, na ktorú je overovanie zamerané, za predpokladu, že sa očakáva účinnejší výsledok liečby tejto choroby alebo že cieľom takéhoto overovania je diagnostický alebo liečebný prospech pre pacienta.

(2) Zdravotne indikované overovanie možno robiť na základe písomného alebo inak preukázateľného súhlasu pacienta, ktorý je plnoletý a plne spôsobilý na právne úkony. U maloletých osôb a osôb s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony možno zdravotne indikované overovanie vykonať len po súhlase ich zákonného zástupcu udeleného na základe odporúčania odborného konzília.

(3) Pred začatím zdravotne indikovaného overovania je potrebné pacienta úplne poučiť o všetkých lekárskych výkonoch a o možných rizikách, ktoré by mohli ovplyvniť jeho zdravie.

(4) Poučenie a súhlas pacienta treba zaznačiť do jeho zdravotnej dokumentácie.

§ 42
Podmienky na vykonanie overovania bez zdravotnej indikácie

(1) Overovaním bez zdravotnej indikácie sa rozumie vyskúšanie liečebnej metódy alebo lieku na zdravej osobe alebo na osobe trpiacej inou chorobou, než na akú je overovanie zamerané. Jeho cieľom nie je diagnostický alebo liečebný prospech pre osobu, ktorá sa overovaniu podrobila, ale overenie novej preventívnej, diagnostickej a liečebnej metódy alebo lieku, prípadne získanie nového medicínskeho poznatku pre rozvoj lekárskej vedy.

(2) Overovanie bez zdravotnej indikácie možno vykonať len na základe písomného alebo inak preukázateľného súhlasu osoby staršej ako 18 rokov a plne spôsobilej na právne úkony.

(3) Overovanie bez zdravotnej indikácie nemožno vykonať na

a) tehotných ženách,

b) osobách neplnoletých a osobách pozbavených spôsobilosti na právne úkony,

c) ľudských plodoch a zárodkoch,

d) osobách vo výkone väzby a vo výkone trestu odňatia slobody,

e) vojakoch základnej a náhradnej služby a osobách vykonávajúcich civilnú službu,

f) cudzincoch.

(4) Osoba, na ktorej sa má overovanie bez zdravotnej indikácie vykonať, musí byť úplne poučená o zdravotných rizikách, ktoré môže overovanie priniesť. Poučenie a súhlas treba zaznačiť do zdravotnej dokumentácie, ktorá sa zriaďuje osobitne na tento účel.

§ 43

Overovanie bez zdravotnej indikácie na osobe možno robiť iba za podmienok, ak

a) overovanie má jasný cieľ, odôvodnenie a vychádza zo všetkých doterajších teoretických a klinických poznatkov o skúmanom probléme,

b) získanie nového medicínskeho poznatku a vypracovanie novej metódy je pre spoločnosť potrebné a nemožno ho dosiahnuť iným spôsobom,

c) overovaniu predchádzal úspešný laboratórny výskum, overovanie na zvieratách alebo iné vedecky úspešne overené skutočnosti,

d) možno predpokladať, že výsledok overovania presiahne závažnosť očakávaných rizík, ktoré by mohli ohroziť občana,

e) možno predpokladať, že následkom overovania nedôjde k smrti, k poškodeniu zdravia s trvalými následkami alebo k nepriaznivej zmene osobnosti,

f) fyzické útrapy, psychické útrapy a obmedzenie voľnosti osoby, ktorá sa podrobuje overovaniu, budú obmedzené na najmenšiu možnú mieru.

§ 44

Zmluva o poistení zodpovednosti za škodu vzniknutú osobe pri overovaní

(1) Zdravotnícke zariadenie zodpovedá za škodu spôsobenú osobe pri overovaní.

(2) Zdravotnícke zariadenie vykonávajúce overovanie je povinné uzavrieť osobitnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá môže byť spôsobená osobe podrobujúcej sa overovaniu.

§ 45

Odoberanie a prenos tkanív a orgánov

(1) Odoberanie a prenos tkanív a orgánov (ďalej len „orgán“) vykonávajú zdravotnícke zaradenia a výskumné ústavy určené ministerstvom zdravotníctva, ak sú splnené podmienky ustanovené týmto zákonom.

(2) Orgán, ktorý bol odobratý pri lekárskom výkone, musí byť odborne biopticky vyšetrený.

(3) Darcom na účely tohto zákona sa rozumie mŕtvy alebo živá osoba, z ktorej tela sa odoberajú orgány určené pre potreby transplantácie, na liečebné ciele alebo vedeckovýskumné ciele.

(4) Príjemcom na účely tohto zákona sa rozumie osoba, do ktorej tela sa vkladá orgán.

§ 46
Odoberanie a prenos orgánov z tiel živých darcov

(1) Odobrať orgány z tela živého darcu na účel ich prenosu do tela inej osoby v záujme liečenia možno len vtedy, ak je darca plne spôsobilý na právne úkony a ak s takýmto odberom vyjadril svoj súhlas písomnou formou. Svoj súhlas môže darca pred odberom kedykoľvek odvolať.

(2) Živému darcovi možno odobrať orgány iba po posúdení odborným konzíliom, ktoré zváži, či možno odôvodnene predpokladať úspešné uskutočnenie odberu orgánu a jeho prenosu, ako aj to, či prospech pre príjemcu prevažuje nad ujmou darcu. Odber nemožno uskutočniť, ak možno predpokladať vážne ohrozenie zdravotného stavu darcu, a to ani za predpokladu jeho písomného súhlasu. Odber nemožno uskutočniť ani vtedy, ak je darca vo výkone trestu odňatia slobody.

(3) Orgány od živého darcu môže odoberať len štátne zdravotnícke zariadenie, ktoré určí ministerstvo zdravotníctva. Takéto zdravotnícke zariadenie je povinné uzavrieť osobitnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá môže vzniknúť živému darcovi pri odbere orgánu.

(4) Živého darcu je potrebné úplne poučiť o možných zdravotných rizikách.

(5) Prenos orgánov z tela živého darcu do iného tela alebo ich odber na iné ciele (§ 45 ods. 3) za úhradu sú zakázané.

§ 46a
Zákaz klonovania ľudí

Akýkoľvek zásah vykonávaný s cieľom vytvoriť ľudskú bytosť geneticky identickú s inou ľudskou bytosťou, či živou, alebo mŕtvou, je zakázaný.

§ 47
Odoberanie a prenos orgánov z tiel mŕtvych

(1) Odoberať orgány z tiel mŕtvych na účely transplantácie alebo vedeckovýskumné ciele možno iba vtedy, ak osoba počas svojho života neurobila písomné alebo inak preukázateľné vyhlásenie, že s týmto zásahom do svojej telesnej integrity nesúhlasí.

(2) Odoberať orgány z tiel mŕtvych na liečebné a vedeckovýskumné ciele možno len po posúdení odborným konzíliom. Preniesť orgány z tiel mŕtvych v záujme liečenia možno len vtedy, ak po posúdení odborným konzíliom možno dôvodne predpokladať úspešné uskutočnenie výkonu u príjemcu. Totožnosť mŕtveho musí byť overená. Výber príjemcu sa riadi výlučne lekárskym hľadiskom.

(3) Odber a použitie orgánu z tela mŕtveho na účely podľa § 45 ods. 3 za úhradu sú zakázané.

§ 48
Prípustnosť prenosu orgánu príjemcovi

(1) Prípustnosť prenosu orgánu do tela príjemcu je viazaná na zdravotnú spôsobilosť príjemcu a jeho súhlas s transplantáciou.

(2) Zdravotnú spôsobilosť príjemcu posúdi odborné konzílium, ktorého členom je aj transplantujúci lekár. Na základe rozhodnutia odborného konzília lekár, ktorý má príjemcu v priamej starostlivosti, je povinný úplne ho poučiť o rizikách lekárskeho výkonu. Berie pritom zreteľ na jeho zdravotný stav a duševnú vyspelosť.

(3) Súhlas príjemcu na vykonanie transplantácie sa zásadne vyžaduje písomnou formou. Ak ide o príjemcu mladšieho ako 18 rokov alebo o osobu s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony, alebo o osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony, vyžaduje sa aj písomný súhlas zákonného zástupcu. V prípade, že tento zástupca súhlas nedá, rozhodne na návrh zdravotníckeho zariadenia súd.

§ 49
Odber krvi na transfúziu a na prípravu krvných prípravkov

(1) Odber krvi na transfúziu a na prípravu krvných prípravkov sa vykonáva v zdravotníckych zariadeniach na základe písomného alebo inak preukázateľného súhlasu darcu.

(2) Odber krvi možno vykonať vtedy, ak odberom krvi nenastane ohrozenie zdravotného stavu u darcu a ak nie je zdravotná kontraindikácia na odber.

(3) Darca krvi je povinný pred odberom krvi podrobiť sa potrebným vyšetreniam. Bližšie podmienky na odber krvi a zdravotné kontraindikácie odberu ustanoví ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom.

(4) Darcom krvi môže byť osoba staršia ako 18 rokov, u ktorej nie sú kontraindikácie na odber, spôsobilá na právne úkony, spravidla do 55 rokov, s výnimkou tehotných žien.

ŠIESTA ČASŤ
POSTUP PRI ÚMRTÍ

§ 50
Oznámenie úmrtia

(1) Úmrtie mimo zdravotníckeho zariadenia a nález mŕtveho tela sa musia bez meškania oznámiť lekárovi, ktorý mal mŕtveho v priamej zdravotnej starostlivosti, a ak takého niet, lekárovi, ktorý je najbližšie k miestu úmrtia. Pri podozrení, že úmrtie bolo spôsobené trestným činom alebo samovraždou, treba úmrtie bez meškania oznámiť príslušnému útvaru Policajného zboru.

(2) Povinnosť oznámiť úmrtie lekárovi uvedenému v odseku 1 má

a) osoba, ktorá v čase úmrtia žila so zomretým v spoločnej domácnosti,

b) osoba, v ktorej byte alebo dome došlo k úmrtiu, alebo

c) lekár, ktorý zomretého pri úmrtí ošetroval alebo bol k nemu privolaný.

(3) Ak niet osoby, ktorá je povinná oznámiť úmrtie podľa odsekov 1 a 2, oznamovaciu povinnosť má každý, kto sa o úmrtí dozvedel alebo našiel telo mŕtveho.

(4) Úmrtie v zdravotníckych zariadeniach sa bez meškania oznamuje osobám blízkym zomretému, ak niet takých osôb, úmrtie sa oznamuje obci príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu zomretého. Ak nemožno zistiť miesto trvalého pobytu, oznamuje sa úmrtie obci, v ktorej je zdravotnícke zariadenie umiestnené.

(5) Každý je povinný dať lekárovi, ktorý zomretého prehliada, informácie o okolnostiach, za ktorých došlo k úmrtiu.

§ 51
Prehliadka mŕtveho

(1) Prehliadkou mŕtveho sa v súlade so súčasnými poznatkami lekárskej vedy zisťuje smrť, jej čas a príčina.

(2) Prehliadku mŕtveho mimo zdravotníckeho zariadenia urobí lekár, ktorému bolo úmrtie oznámené. Ak lekár zomretého pred smrťou ošetroval alebo pomáhal pri pôrode dieťaťa, ktoré sa narodilo mŕtve, alebo má k zomretému príbuzenský vzťah, prehliadku urobí lekár určený vedúcim príslušného zdravotníckeho zariadenia alebo štátnym okresným lekárom, alebo štátnym krajským lekárom.

(3) Prehliadku zomretého v zdravotníckom zariadení urobí lekár určený vedúcim tohto zariadenia.

(4) Prehliadku osoby, ktorá zomrela v objektoch ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov alebo v objektoch Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, vykonávajú lekári týchto síl a zborov.

(5) Ak lekár, ktorý urobil prehliadku mŕtveho, nenariadi pitvu, je povinný bez meškania oznámiť úmrtie príslušnému obvodnému úradu, ktorý vedie matriku. Ak je pitva lekárom nariadená, oznámi matrike úmrtie zdravotnícke zariadenie, ktoré pitvu vykonalo.

§ 52
Určovanie momentu smrti

(1) Osoba sa považuje za mŕtvu, ak lekár zistí, že došlo k trvalému zastaveniu dýchania a srdcovej činnosti. Lekár je povinný zisťovať smrť v súlade so súčasnými poznatkami lekárskej vedy.

(2) Osoba sa považuje za mŕtvu aj vtedy, ak dôjde k nezvratnému vyhasnutiu všetkých funkcií celého mozgu.

(3) Nezvratné vyhasnutie všetkých funkcií mozgového kmeňa alebo nezvratné zlyhanie všetkých mozgových funkcií je pre potreby transplantácie lekár povinný zisťovať metódou, ktorá je v súlade so súčasnými poznatkami lekárskej vedy. Ak sa dýchacie a obehové funkcie udržiavajú pomocou prístrojov, osoba sa považuje za mŕtvu, ak odborné konzílium jednomyseľne konštatuje, že vykonané vyšetrenia dokazujú nezvratné vyhasnutie všetkých funkcií mozgového kmeňa alebo nezvratné vyhasnutie všetkých mozgových funkcií. Členom odborného konzília musí byť lekár, ktorý má osobu v priamej starostlivosti, odborník na neurológiu a odborník na anesteziológiu a resuscitáciu. Členom odborného konzília nesmie byť člen transplantačnej skupiny. Po určení mozgovej smrti odborným konzíliom môže lekár upustiť od ďalšej resuscitácie. Odborné konzílium môže povoliť pokračovanie resuscitácie aj po určení momentu smrti, ak ide o mŕtveho, ktorému sa má odobrať transplantát. Pritom sa musí splniť podmienka ustanovená v § 47 ods. 1.

(4) Lekár alebo odborné konzílium sú povinní ihneď spísať zápisnicu o určení momentu smrti.

(5) Po tom, ako lekár alebo odborné konzílium určili moment smrti, nemožno na tele mŕtveho robiť žiadne iné zdravotné výkony s výnimkou nariadenej pitvy a takých úkonov, ktoré sú potrebné na účely odoberania orgánov.

§ 53
Vykonávanie pitvy

(1) Každý má právo na zachovanie telesnej integrity. Zásahy do integrity mŕtveho sa vykonávajú len v prípadoch ustanovených týmto zákonom tak, aby ani po smrti nebola znížená ľudská dôstojnosť mŕtveho.

(2) Pitvu mŕtveho nemožno vykonať, ak to osoba počas svojho života písomne alebo inak preukázateľným spôsobom odmietla; toto odmietnutie je súčasťou zdravotnej dokumentácie osoby (§ 16).

(3) Ak osoba počas svojho života odmietla pitvu svojho tela, možno ju napriek tomu vykonať v týchto prípadoch:

a) ak je podozrenie, že mŕtvy bol chorý na prenosné ochorenie,

b) pri podozrení na kontamináciu mŕtveho rádioaktívnymi látkami,

c) pri náhlom úmrtí, ak príčina smrti nie je zjavná,

d) z dôvodov ustanovených osobitnými predpismi.[14])

(4) Pitva sa môže vykonať najskôr dve hodiny po tom, ako lekár alebo odborné konzílium bezpečne zistili, že v dôsledku zastavenia dýchacích činností a zastavenia srdcovej činnosti nastala smrť (§ 51 ods. 1).

(5) Pred uplynutím dvoch hodín možno vykonať pitvu mŕtveho, ak smrť bola zistená podľa § 52 ods. 2 a 3, len ak ide o odobratie orgánov na účely podľa § 45 ods. 3, a to za podmienok, ktoré ustanoví ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom.

SIEDMA ČASŤ
ZDRAVOTNÍCKI PRACOVNÍCI A INÍ ODBORNÍ PRACOVNÍCI V ZDRAVOTNÍCTVE

§ 54
Kategórie zdravotníckych pracovníkov

(1) Zdravotnú starostlivosť poskytujú zdravotnícki pracovníci, iní zdravotnícki pracovníci a iní odborní pracovníci v zdravotníctve.

(2) Zdravotnícki pracovníci sú osoby, ktoré vykonávajú úkony priamo spojené so zdravotnou starostlivosťou a získali vysokoškolské vzdelanie alebo skončili ucelenú časť vysokoškolského štúdia s titulom bakalár na lekárskych fakultách, farmaceutických fakultách, fakultách ošetrovateľstva a sociálnej práce. Ďalej sú to osoby, ktoré získali stredné odborné, úplné stredné odborné a vyššie odborné vzdelanie na stredných zdravotníckych školách.

(3) Zdravotnícki pracovníci sa zaraďujú do týchto kategórií:

a) lekár,

b) farmaceut,

c) sestra,

d) pôrodná asistentka,

e) laborant,

f) asistent,

g) technik.

(4) Iní zdravotnícki pracovníci sú osoby s iným vysokoškolským vzdelaním, ako je uvedené v odseku 2, ktoré vykonávajú úkony priamo spojené s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na vybraných úsekoch zdravotnej starostlivosti.

(5) Inými odbornými pracovníkmi v zdravotníctve sú osoby, ktoré pracujú v zdravotníckych zariadeniach, ale nevykonávajú úkony priamo spojené s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

(6) Odbornú spôsobilosť na výkon pracovných činností zdravotníckych pracovníkov, iných zdravotníckych pracovníkov a iných odborných pracovníkov v zdravotníctve (odsek 1) ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zdravotníctva.

(7) V závažných prípadoch, najmä pri hrubých nedostatkoch vo výkone zdravotníckeho povolania, ministerstvo zdravotníctva po prerokovaní so stavovskými organizáciami výkon tohto povolania dočasne alebo natrvalo zakáže.

(8) Ministerstvo zdravotníctva po prerokovaní so stavovskými organizáciami môže povoliť výkon zdravotníckeho povolania cudzincovi alebo osobe, ktorá nadobudla odbornú spôsobilosť na výkon tohto povolania v cudzine.

(9) Osoby, ktoré vykonávajú liečiteľskú činnosť, sa nepovažujú za zdravotníckych pracovníkov, iných zdravotníckych pracovníkov, ani za iných odborných pracovníkov v zdravotníctve.

§ 55
Právne postavenie zdravotníckeho pracovníka

(1) Poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku, v súlade s právnymi predpismi, s dostupnými poznatkami v oblasti lekárskej vedy a biomedicínskych vied a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie zdravotníckeho zariadenia, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť.

(2) Zdravotnícky pracovník je povinný

a) poskytovať bez meškania prvú pomoc každému, ak by bez takejto pomoci bol ohrozený jeho život alebo bolo ohrozené jeho zdravie, a ak je to nevyhnutné, zabezpečiť podľa potreby ďalšiu odbornú zdravotnú starostlivosť,

b) sústavne sa vzdelávať tak, aby vykonával zdravotnícke povolanie v súlade s jeho poslaním.

(3) Zdravotnícki pracovníci a iní odborní pracovníci v zdravotníctve sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli v súvislosti s výkonom svojho povolania.

(4) Povinnosti mlčanlivosti môže zdravotníckeho pracovníka, iného zdravotníckeho pracovníka alebo iného odborného pracovníka v zdravotníctve zbaviť iba osoba, ktorej sa skutočnosti týkajú, alebo ten orgán štátnej správy, ktorý zdravotnícke zariadenie zriadil alebo ktorý vydal povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení, a to na žiadosť orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ak nejde o prípady uvedené v § 16 ods. 5.

(5) Povinná mlčanlivosť sa neporuší postúpením zdravotnej dokumentácie o pacientovi medzi lekármi poskytujúcimi zdravotnú starostlivosť, ako aj v ďalších prípadoch uvedených v § 16 ods. 6 až 9.

(6) Povinná mlčanlivosť sa neporuší ani informovaním

a) zdravotníckych pracovníkov, iných zdravotníckych pracovníkov a iných odborných pracovníkov v zdravotníctve, ak rozsah poskytovanej informácie nepresahuje rámec informácií, ktoré taký

pracovník nevyhnutne potrebuje na riadne plnenie úloh pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,

b) členov a pracovníkov stavovských organizácií pri vykonávaní tých právomocí a v takom rozsahu, ktoré im priznáva tento zákon.

(7) Povinnosť oznamovať určité skutočnosti uložené zdravotníckym pracovníkom osobitnými predpismi[15]) týmto nie je dotknutá. Ten, komu sa skutočnosti oznamujú, je povinný zachovávať o nich mlčanlivosť.

§ 56
Výchova, výučba a ďalšie vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve

(1) V otázkach výchovy a výučby na lekárskych fakultách, na farmaceutických fakultách a na fakultách ošetrovateľstva a sociálnej práce spolupracuje ministerstvo zdravotníctva s Ministerstvom školstva a vedy Slovenskej republiky. Podľa zásad ustanovených Ministerstvom školstva a vedy Slovenskej republiky riadi a kontroluje odbornú pedagogickú činnosť na stredných zdravotníckych školách, zriaďuje také školy a zaraďuje ich do siete škôl.

(2) Výučbové základne lekárskych fakúlt, farmaceutických fakúlt a fakúlt ošetrovateľstva a sociálnej práce sú kliniky, na ktorých sa vykonáva výučba študentov lekárskych fakúlt, farmaceutických fakúlt, fakúlt ošetrovateľstva a sociálnej práce. Zriaďuje ich ministerstvo zdravotníctva na návrh dekana príslušnej fakulty.[15a])

(3) Výučbové základne pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve sú kliniky Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov zdravotníctva, vysokokvalifikované pracoviská zdravotníckych zariadení a pracoviská zdravotníckych zariadení zodpovedajúce príslušnému špecializačnému odboru. Určuje ich ministerstvo zdravotníctva.

(4) Postavenie fakultných kliník, nemocníc, fakultných lekární a ich výučbových základní upravia ministerstvo zdravotníctva a Ministerstvo školstva a vedy Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

(5) Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, ktoré zahŕňa najmä špecializačnú prípravu a odbornú prax, riadi ministerstvo zdravotníctva. Odbory špecializačnej prípravy a spôsob ďalšieho vzdelávania pracovníkov v zdravotníctve ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zdravotníctva.

(6) Ministerstvo zdravotníctva v spolupráci s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy organizuje zabezpečenie ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v iných rezortoch ako v zdravotníctve.

ÔSMA ČASŤ
STAROSTLIVOSŤ O ZÍSKAVANIE A ROZVOJ NOVÝCH POZNATKOV

§ 57
Postavenie a úlohy vedy a techniky v starostlivosti o zdravie

(1) K hlavným predpokladom skvalitňovania zdravotnej starostlivosti patrí stály rozvoj vedy a techniky a postupné uplatňovanie ich výsledkov v praxi. Ústredné orgány štátnej správy a právnické osoby, ktoré sú ustanovené na podporu a koordináciu rozvoja vedy a techniky, a ich odborní pracovníci sú povinní plniť svoje úlohy v súlade s dostupnými poznatkami lekárskych a biomedicínskych vied a sústreďovať svoju činnosť na riešenie naliehavých problémov týkajúcich sa zdravotného stavu obyvateľstva.

(2) Zdravotnícke zariadenia vykonávajúce výskum v oblasti lekárskych a biomedicínskych vied [§ 24 ods. 2 písm.b)] sú povinné postupovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich vykonávanie výskumu.

§ 58

Orgány ustanovené na podporu vedy a techniky zabezpečujú účelné prideľovanie finančných prostriedkov z hľadiska ich kvality a prínosu pre starostlivosť o zdravie ľudí a sledujú ich účelné využívanie.

DEVIATA ČASŤ
PRÍRODNÉ LIEČEBNÉ KÚPELE A PRÍRODNÉ LIEČIVÉ ZDROJE

Prírodné liečebné kúpele

§ 59

(1) Prírodným liečebným kúpeľom sa poskytuje osobitná ochrana a utvárajú sa priaznivé podmienky na ich rozvoj.

(2) Prírodné liečebné kúpele využívajú na účely kúpeľnej starostlivosti predovšetkým prírodné liečivé zdroje alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie, alebo oba tieto liečebné faktory súčasne.

(3) Kúpeľná starostlivosť sa môže poskytovať len v prírodných liečebných kúpeľoch.

(4) Hlavný predmet činnosti prírodných liečebných kúpeľov, ktorým je poskytovanie kúpeľnej starostlivosti, sa nemôže zmeniť bez súhlasu ministerstva zdravotníctva.

§ 60

Zrušený.

§ 61
Kúpeľné miesto

(1) Územie, na ktorom sa majú zriadiť prírodné liečebné kúpele, vyhlási vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) na návrh ministerstva zdravotníctva za kúpeľné miesto. Vláda na návrh ministerstva zdravotníctva kúpeľné miesto zruší, ak kúpeľné miesto stratí svoj význam. Kúpeľné miesta, kde sú podľa doterajších predpisov zriadené prírodné liečebné kúpele, sa považujú za kúpeľné miesta vyhlásené podľa tohto zákona.

(2) Návrh na vyhlásenie za kúpeľné miesto musí obsahovať údaje preukazujúce vhodnosť územia, a to najmä z hľadiska

a) toho, či má dostatočne výdatný a ochraniteľný prírodný liečivý zdroj alebo klimatické podmienky priaznivé na liečenie,

b) toho, či má zdravotnícke zariadenie, ktoré spĺňa ustanovené podmienky na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti,

c) stavu životného prostredia, prírodných a urbanistických daností obce.

(3) Žiadosť o vyhlásenie za kúpeľné miesto podáva obec, na ktorej území má byť kúpeľné miesto vyhlásené. Ministerstvo zdravotníctva posúdi, či sú podmienky v danom území vhodné na vyhlásenie za kúpeľné miesto.

(4) Obce, ktorých územie je vyhlásené za kúpeľné miesto, sú povinné dodržiavať opatrenia na ochranu prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov a klimatických podmienok priaznivých na liečenie a zabezpečiť ich dodržiavanie všetkými orgánmi, právnickými osobami a fyzickými osobami pôsobiacimi a zdržiavajúcimi sa v kúpeľnom mieste.

(5) Ak nie je územie vyhlásené podľa tohto zákona za kúpeľné miesto, pomenovanie kúpele sa pri označovaní takéhoto územia nesmie používať.

(6) Kúpeľné územie a ochranné pásma sa na návrh ministerstva zdravotníctva vyznačujú v katastri nehnuteľností.

§ 62
Štatút kúpeľného miesta a opatrenia na ochranu prírodných liečebných kúpeľov

(1) Štatút kúpeľného miesta vydá vláda uznesením.

(2) V štatúte kúpeľného miesta sa vymedzí rozsah kúpeľného miesta, jeho vnútorné kúpeľné územie, určí sa v ňom, ktoré činnosti sa v kúpeľnom mieste nesmú vykonávať, ako aj opatrenia súvisiace s výstavbou a rozvojom kúpeľného miesta a podmienky na podnikateľskú a inú činnosť na tomto území.

(3) Ustanovenia štatútov kúpeľných miest, ako aj ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych stolových vôd vydaných pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sú v platnosti až do vydania nových štatútov a ochranných pásiem podľa tohto zákona okrem ustanovení týkajúcich sa financovania a plánovania zariadení, ktoré sa majú vybudovať v kúpeľnom mieste.

§ 63
Vnútorné kúpeľné územie

(1) Vo vnútornom kúpeľnom území možno zriadiť a prevádzkovať len zariadenia, ktoré slúžia prevádzke prírodných liečebných kúpeľov. Zariadenia, ktoré tejto funkcii nezodpovedajú, sa musia v termíne určenom ministerstvom zdravotníctva premiestniť z vnútorného kúpeľného územia alebo svoju činnosť prispôsobiť funkcii tohto územia.

(2) Vo vnútornom kúpeľnom území je zakázané

a) nakladať s odpadom okrem zberu a zvozu odpadov,

b) vykonávať chemický posyp komunikácií,

c) používať prostriedky na chemickú ochranu rastlín okrem prípadov ochrany trvalých trávnatých porastov,

d) intenzívne chovať zvieratá,

e) chovať úžitkové domáce zvieratá a viesť psy bez ochranného koša a vodiaceho remeňa,

f) usporadúvať hromadné športové a rekreačné podujatia,

g) prevádzkovať lunaparky, hracie automaty a podobné zábavné zariadenia, usporadúvať predajné burzy,

h) stavať a prevádzkovať bytové objekty okrem nevyhnutných pohotovostných bytových jednotiek schválených ministerstvom zdravotníctva,

i) stavať a prevádzkovať školiace zariadenia a rekreačné zariadenia,

j) umiestňovať a prevádzkovať predajné pulty a stánky, predávať ambulantným spôsobom okrem novinových stánkov, ktorých umiestnenie povolí obec po dohode s prírodnými liečebnými kúpeľmi,

k) umiestňovať veľkoplošné reklamné pútače,

l) stavať a prevádzkovať veľkokapacitné amfiteátre,

m) táboriť v stanoch alebo obytných prívesoch,

n) klásť ohne mimo vyhradených miest,

o) usporadúvať vyhliadkové a športové lety motorovými lietadlami; tento zákaz platí aj pre lety, ktoré sú mimo vnútorného kúpeľného územia, ale svojím hlukom zasahujú do tohto územia,

p) v čase od 22.00 do 6.00 hodiny vykonávať činnosť, ktorá ruší nočný pokoj,

r) vykonávať ďalšie činnosti, ktoré budú určené v štatúte kúpeľného miesta podľa miestnych podmienok.

(3) Na území kúpeľného miesta mimo vnútorného kúpeľného územia možno zriaďovať a prevádzkovať len zariadenia, ktoré nepôsobia rušivo na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti a na kúpeľné prostredie.

§ 64
Nevyhnutné dočasné ochranné opatrenia

(1) Okrem opatrení určených na ochranu prírodných liečebných kúpeľov týmto zákonom alebo štatútom kúpeľného miesta ministerstvo zdravotníctva určí v prípade potreby nevyhnutné dočasné ochranné opatrenia záväzné pre všetky subjekty pôsobiace v určenom území. Platnosť týchto opatrení je časovo obmedzená preskúmaním činností, ktorých sa opatrenie týka.

(2) Nevyhnutné dočasné ochranné opatrenia možno určiť aj na ochranu prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a na ochranu klimatických podmienok priaznivých na liečenie.

§ 65
Prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych stolových vôd

(1) Prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych stolových vôd sú vo vlastníctve Slovenskej republiky.[16])

(2) Za prírodné liečivé zdroje možno vyhlásiť prírodné zdroje vôd, rašelín, slatín, bahien, plynov a emanácií, ak

a) vzhľadom na svoje chemické zloženie a fyzikálne vlastnosti majú vedecky preukázané a pre ľudské zdravie prospešné účinky,

b) ich možno použiť na liečebné účely v prirodzenom stave alebo po takej úprave, ktorá nenaruší ich liečivé účinky,

c) ich aplikácia pôsobí priaznivo na ľudský organizmus,

d) sú hygienicky neškodné.

(3) Za prírodné zdroje minerálnych stolových vôd môžu byť vyhlásené prírodné zdroje minerálnych vôd, ak

a) vzhľadom na svoje chemické zloženie, fyzikálne a zmyslové vlastnosti sú vhodné ako osviežujúce nápoje a priaznivo pôsobia na ľudský organizmus,

b) sú hygienicky neškodné,

c) sú vhodné na plnenie do spotrebiteľského balenia v prirodzenom stave alebo po vhodnej úprave.

(4) Prírodné zdroje vôd, ktoré sú vhodné na vyhlásenie za prírodné liečivé zdroje, sú podzemné vody, ktoré sa od iných podzemných vôd odlišujú tým, že spĺňajú jednotlivo alebo spolu tieto vlastnosti:

a) obsah v nich rozpustených tuhých látok je vyšší ako jeden gram v jednom litri vody,

b) obsah v nich rozpustených plynov je vyšší ako jeden gram v jednom litri vody pri oxide uhličitom a jeden miligram v jednom litri vody pri sírovodíku,

c) obsahujú farmakologicky významné komponenty a majú vzhľadom na svoje fyzikálne a chemické vlastnosti liečivé účinky.

(5) Prírodné zdroje vôd, ktoré sú vhodné na vyhlásenie za prírodné zdroje minerálnych stolových vôd, sú podzemné vody, ktoré sa od iných podzemných vôd odlišujú tým, že spĺňajú tieto vlastnosti:

a) obsah v nich rozpustených tuhých látok nepresahuje päť gramov v jednom litri a obsah rozpusteného oxidu uhličitého je vyšší ako jeden gram v jednom litri vody,

b) nevyznačujú sa výraznými farmakodynamickými účinkami.

(6) Podnet na vyhlásenie prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd môže podať právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá chce prírodný zdroj využívať na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti alebo na plnenie do spotrebiteľského balenia. Podnet sa podáva ministerstvu zdravotníctva.

(7) Podnet na vyhlásenie prírodného zdroja vody za prírodný liečivý zdroj musí obsahovať

a) meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu, rodné číslo osoby, ak je žiadateľom fyzická osoba; ak je žiadateľom právnická osoba, obchodné meno, sídlo, právnu formu, meno, priezvisko, miesto trvalého pobytu a rodné číslo osoby alebo osôb, ktoré sú štatutárnym orgánom,

b) odborný opis zdroja a jeho okolia,

c) vyhodnotenie hydrogeologického prieskumu,

d) vyhodnotenie hydrodynamických skúšok,

e) fyzikálnu, chemickú, mikrobiologickú a biologickú analýzu,

f) návrh na využitie zdroja,

g) návrh na ochranu zdroja,

h) odborný posudok o liečivých účinkoch alebo iných priaznivých účinkoch zdroja na ľudský organizmus a jeho indikačné zameranie,

i) údaje z katastra nehnuteľností o vlastníctve nehnuteľnosti, na ktorej sa zdroj nachádza alebo ktorá môže byť využívaním zdroja dotknutá.

(8) Podnet na vyhlásenie prírodného zdroja rašeliny, slatiny alebo bahna za prírodný liečivý zdroj musí obsahovať

a) údaje uvedené v odseku 7 písm. a), b), e) až i),

b) vyhodnotenie geologického prieskumu.

(9) Podnet na vyhlásenie prírodného zdroja plynu alebo emanácie za prírodný liečivý zdroj musí obsahovať údaje uvedené v odseku 7.

(10) Podnet na vyhlásenie prírodného zdroja vody za prírodný zdroj minerálnej stolovej vody musí obsahovať

a) údaje uvedené v odseku 7 písm. a) až g) a i),

b) odborný posudok o vhodnosti zdroja z hľadiska farmakodynamických účinkov na ľudský organizmus.

(11) Údaje uvedené v odseku 7 písm. e), h) a i) a odseku 10 písm. b) nesmú byť staršie ako šesť mesiacov odo dňa uvedeného ako deň vyhotovenia príslušného dokladu.

(12) Údaje uvedené v odseku 7 písm. d) nesmú byť staršie ako dva roky odo dňa uvedeného ako deň vyhotovenia príslušného dokladu.

(13) Ministerstvo zdravotníctva vydá všeobecne záväzný právny predpis, ktorým sa vyhlasuje prírodný zdroj za prírodný liečivý zdroj alebo za prírodný zdroj minerálnej stolovej vody a ochranné pásmo tohto zdroja, alebo sa zruší vyhlásenie prírodného liečivého zdroja, alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody a jeho ochranné pásmo, ak taký zdroj stratil predpísané vlastnosti a účinky podľa odsekov 2 a 3.

(14) Náklady spojené s podaním podnetu na vyhlásenie prírodného zdroja za prírodný liečivý zdroj alebo za prírodný zdroj minerálnej stolovej vody znáša právnická osoba lebo fyzická osoba, ktorá podala podnet a chce taký zdroj využívať na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti alebo na plnenie do spotrebiteľského balenia.

(15) Prírodné liečivé zdroje alebo prírodné zdroje minerálnych stolových vôd, ktoré sú za takéto vyhlásené alebo uznané podľa doterajších predpisov, sa považujú za vyhlásené podľa tohto zákona.

§ 65a
Povolenie na využívanie prírodného liečivého zdroja a prírodného zdroja minerálnej stolovej vody

(1) Prírodný liečivý zdroj alebo prírodný zdroj minerálnej stolovej vody môže využívať fyzická osoba alebo právnická osoba iba na základe povolenia vydaného ministerstvom zdravotníctva.

(2) Využitie rašelín a slatín vyhlásených za prírodný liečivý zdroj môže ministerstvo zdravotníctva povoliť len po predchádzajúcom súhlase Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

(3) Úpravu technických zariadení prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody a úpravu ich produktov možno vykonať len po predchádzajúcom povolení ministerstva zdravotníctva.

(4) Na plnenie do spotrebiteľského balenia a na verejnú distribúciu pod označením „Prírodná liečivá voda“ možno využívať len prírodný zdroj vody vyhlásený za prírodný liečivý zdroj.

(5) Na plnenie do spotrebiteľského balenia a na verejnú distribúciu pod označením „Prírodná minerálna stolová voda“ možno využívať len prírodný zdroj vody vyhlásený za prírodný zdroj minerálnej stolovej vody.

(6) Akékoľvek iné označenie pre prírodné minerálne vody plnené do spotrebiteľského balenia a verejne distribuované je zakázané.

(7) Žiadosť o vydanie povolenia na využívanie prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody musí obsahovať

a) údaje uvedené v § 65 ods. 7 písm. a),

b) výpis z registra trestov žiadateľa, u právnických osôb aj štatutárneho orgánu; výpis nemôže byť starší ako šesť mesiacov odo dňa podania žiadosti,

c) spôsob a plán využívania zdroja vrátane jeho ochrany,

d) spôsob likvidácie použitého produktu zdroja,

e) záväzné stanovisko obce k predmetu činnosti žiadateľa.

(8) Povolenie na vyžívanie prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd obsahuje

a) údaje uvedené v § 65 ods. 7 písm. a),

b) rozsah a spôsob využívania zdroja,

c) deň začatia využívania zdroja,

d) podmienky na fyzikálne, chemické, mikrobiologické, biologické a hydrologické sledovanie zdroja,

e) podmienky na odborné zabezpečenie využívania a ochrany zdroja.

(9) Povolenie sa vydáva najviac na desať rokov.

(10) Využívateľ prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody je povinný

a) udržiavať v bezchybnom technickom a hygienickom stave balneotechnické, balneoterapeutické alebo plniarenské zariadenia,

b) sledovať fyzikálne, chemické, mikrobiologické, biologické, hydrologické hodnoty a ďalšie hodnoty zdroja určené ministerstvom zdravotníctva,

c) zabezpečovať odborné využitie zdroja,

d) spracovať plán údržby a modernizácie technických zariadení zdroja,

e) sledovať žriedlovú štruktúru, v ktorej sa zdroj nachádza, a zistené skutočnosti, ktoré by mohli zdroj ohroziť, oznámiť ministerstvu zdravotníctva,

f) umožniť výkon dozoru a kontroly nad využívaním a ochranou zdroja oprávneným osobám.

(11) Náklady spojené s plnením povinností podľa odseku 10 znáša využívateľ zdroja.

§ 65b
Zmeny, zrušenie a zánik povolenia na využívanie prírodného liečivého zdroja a prírodného zdroja minerálnej stolovej vody

(1) Využívateľ prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody je povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu zdravotníctva zmeny, ktoré sa týkajú náležitostí uvedených v žiadosti o vydanie povolenia na využívanie prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody.

(2) Ministerstvo zdravotníctva môže vyznačiť na základe žiadosti držiteľa povolenia zmenu údajov uvedených v povolení, ak ide o zmenu mena a priezviska a miesta trvalého pobytu držiteľa povolenia, ako aj zmenu sídla právnickej osoby, mena a priezviska osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnymi orgánmi.

(3) Ministerstvo zdravotníctva zruší povolenie na využívanie prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody, ak využívateľ zdroja

a) prestal spĺňať podmienky uvedené v povolení na využívanie,

b) požiada o zrušenie.

(4) Povolenie na využívanie prírodného liečivého zdroja alebo prírodného zdroja minerálnej stolovej vody zaniká

a) uplynutím času, na ktorý bolo vydané,

b) zrušením vyhlásenia prírodného zdroja za prírodný liečivý zdroj alebo za prírodný zdroj minerálnej stolovej vody,

c) smrťou fyzickej osoby, jej vyhlásením za mŕtvu alebo zánikom právnickej osoby.

§ 66
Ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd

(1) Ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd je územie, na ktorom sa určia opatrenia a podmienky v záujme zachovania ich kvalitatívnych a kvantitatívnych hodnôt a racionálneho využitia.

(2) Ochranné pásmo pre prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych stolových vôd sa určuje spravidla v troch stupňoch na základe odborného hydrogeologického návrhu obsahujúceho konkrétne ochranné opatrenia na vnútornú a vonkajšiu ochranu týchto zdrojov vyplývajúcich z hydrogeologickej štruktúry a režimu pohybu podzemných vôd, rašelín, slatín, bahien, plynov a emanácií.

(3) V ochranných pásmach možno vykonávať geologické práce len so súhlasom ministerstva zdravotníctva.[17])

(4) Ochranné pásmo I. stupňa chráni vývervovú oblasť a určuje konkrétne ochranné opatrenia. V ochrannom pásme I. stupňa je zakázané

a) zriaďovať skládky odpadov a toxických látok,

b) umiestňovať stavby určené pre poľnohospodársku a chemickú výrobu,

c) vykonávať poľnohospodársku činnosť,

d) vykonávať chemický posyp komunikácií,

e) vykonávať činnosť, ktorá môže negatívne ovplyvniť fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo zdravotnú neškodnosť prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd,

f) bez vydania záväzného posudku ministerstva zdravotníctva

1. prepravovať a skladovať ropné látky, pohonné hmoty a chemické látky,
2. vykonávať odvodňovacie a zavlažovacie práce, meliorácie, odber podzemných vôd, vrtné práce, trhacie a výkopové práce,
3. vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu,[18])
4. vykonávať neplánovanú ťažbu dreva,[19]) ťažiť štrk a zeminu.

(5) Ochranné pásmo II. stupňa chráni akumulačnú oblasť a určuje konkrétne ochranné opatrenia. V ochrannom pásme II. stupňa bez vydania záväzného posudku ministerstva zdravotníctva je zakázané

a) zriaďovať skládky odpadov a toxických látok,

b) prepravovať a skladovať ropné látky, pohonné hmoty a chemické látky,

c) vykonávať vrty hlbšie ako 6 m,

d) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu,[18])

e) vykonávať neplánovanú ťažbu dreva,[19]) ťažiť štrk a zeminu,

f) povoľovať a odberať podzemné vody v množstve vyššom ako 0,5 $1.s^{-1}$.

(6) Ochranné pásmo III. stupňa chráni infiltračnú oblasť a určuje konkrétne ochranné opatrenia. V ochrannom pásme III. stupňa bez vydania záväzného posudku ministerstva zdravotníctva je zakázané

a) vykonávať ťažbu dreva[19]) mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,

b) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu,[18])

c) vykonávať činnosti, ktoré môžu ovplyvniť vsakovacie pomery oblasti.

(7) Vykonanie geologických, hydrogeologických, geofyzikálnych, balneotechnických a krenotechnických prác na účel ochrany a využívania prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a získania prírodných zdrojov vôd, rašelín, slatín, bahien, plynov a emanácií vhodných na vyhlásenie za prírodné liečivé zdroje alebo za prírodné zdroje minerálnych stolových vôd povoľuje ministerstvo zdravotníctva.

§ 66a
Úhrada za využívanie prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd

(1) Za odber z prírodného liečivého zdroja a prírodného zdroja minerálnej stolovej vody platí využívateľ úhradu

a) z prírodného liečivého zdroja pre vaňové a bazénové kúpele 2 Sk za 1 m^3,

b) z prírodného liečivého zdroja na pitnú liečbu a inhalácie 5 Sk za 1 m^3,

c) z prírodného liečivého zdroja rašeliny, slatiny, bahna, plynu a emanácie bez ohľadu na účel použitia 5 Sk za 1 m^3,

d) z prírodného zdroja minerálnej stolovej vody 10 Sk za1 m^3.

(2) Ak prírodný liečivý zdroj alebo prírodný zdroj minerálnej stolovej vody využívajú viacerí využívatelia, ročne odobrané množstvo zo zdroja sa v pomernej časti delí medzi využívateľov.

(3) Polovica úhrady je príjmom Štátneho fondu zdravia[22]) a polovica úhrady je príjmom štátneho rozpočtu.

(4) Úhrada je splatná v polročných intervaloch, a to do 31. júla za prvý polrok a do 31. januára za druhý polrok predchádzajúceho roka.

(5) Úhradu je povinný vypočítať využívateľ a na požiadanie predložiť potrebné podklady slúžiace na výpočet ministerstvu zdravotníctva.

(6) V prípade zistenia nesprávneho výpočtu je využívateľ povinný uhradiť nedoplatok do 30 dní. Preplatok sa vráti využívateľovi do 30 dní.

§ 67
Klimatické podmienky priaznivé na liečenie a ich ochrana

(1) Klimatické podmienky sú priaznivé na liečenie, ak spôsobujú vhodné zmeny reaktivity alebo iných fyziologických a biologických funkcií organizmu.

(2) Hodnoty potrebné na vyhlásenie klimatických podmienok za priaznivé na liečenie určuje ministerstvo zdravotníctva a uverejňuje ich vo svojom publikačnom prostriedku.

(3) Podnet na vyhlásenie klimatických podmienok priaznivých na liečenie podáva fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá chce využívať klimatické podmienky na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti. Podnet musí obsahovať

a) údaje uvedené v § 65 ods. 7 písm. a),

b) bioklimatologický posudok s týmto obsahom:

1. celkové vyhodnotenie klimatických podmienok,
2. vyhodnotenie miestnych orografických pomerov,
3. vyhodnotenie miestnych klimatických faktorov,
4. vyhodnotenie kvality ovzdušia,
5. posúdenie účinku klimatických podmienok na liečenie a návrh indikačného zamerania.

(4) Čas sledovania klimatických podmienok a kvality ovzdušia pred vypracovaním odborného bioklimatologického posudku na účel vyhlásenia ovzdušia za priaznivé na liečenie je tri roky; v opodstatnených prípadoch môže ministerstvo zdravotníctva čas sledovania skrátiť alebo predĺžiť. V poslednom roku sledovania kvality ovzdušia je potrebné zabezpečiť sledovanie najmenej v rozsahu 120 dní rozložených do štyroch štvrťrokov roka; najvhodnejšie je dvojročné súvislé sledovanie aerosólu, oxidov dusíka, oxidu siričitého a ďalších škodlivín monitorovacou stanicou.

(5) Predkladateľ podnetu je povinný zriadiť a prevádzkovať meteorologickú stanicu a zabezpečiť príslušné sledovania klimatických podmienok a kvality ovzdušia na vlastné náklady.

(6) Po vyhlásení klimatických podmienok za priaznivé na liečenie je ich využívateľ na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti povinný

a) zabezpečiť prevádzku meteorologickej stanice,

b) zabezpečiť každoročné vyhodnotenie priebežných výsledkov sledovania a meraní a predložiť ho ministerstvu zdravotníctva,

c) raz za päť rokov vyhodnotiť ročné výsledky priebežných výsledkov sledovaní a meraní,

d) zabezpečiť kontrolu klimatických hodnôt a kvality ovzdušia,

e) vypracovať bioklimatologický posudok a predložiť ho ministerstvu zdravotníctva.

(7) V odôvodnených prípadoch môže ministerstvo zdravotníctva určiť iné intervaly kontroly klimatických hodnôt a kvality ovzdušia a vypracovania bioklimatologického posudku.

(8) Ministerstvo zdravotníctva zruší vyhlásenie klimatických podmienok za priaznivé na liečenie, ak stratili vlastnosti, ktoré boli podmienkou na ich vyhlásenie, a nebude možné ďalej ich využívať na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti.

(9) Na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti so zameraním na klimatoterapiu možno využívať len klimatické podmienky vyhlásené za priaznivé na liečenie.

(10) Na ochranu klimatických podmienok priaznivých na liečenie sa môže určiť ochranné pásmo, ktoré ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zdravotníctva.

§ 68
Zrušenie prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a klimatických podmienok priaznivých na liečenie

Ak prírodné liečebné kúpele prestali spĺňať podmienky nevyhnutné na ich činnosť, môže ich ministerstvo zdravotníctva zrušiť. Rovnako môže ministerstvo zdravotníctva zrušiť vyhlásenie prírodných zdrojov za liečivé alebo za prírodné zdroje minerálnych stolových vôd alebo vyhlásenie klimatických podmienok priaznivých na liečenie, ak stratili vlastnosti, ktoré boli podmienkou na ich vyhlásenie.

§ 69
Povinnosti orgánov, fyzických osôb a právnických osôb pri ochrane prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a klimatických podmienok priaznivých na liečenie

(1) V záujme ochrany prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a klimatických podmienok priaznivých na liečenie sú povinné

a) orgány, ktoré sú oprávnené schvaľovať územné plány a ich doplnky, a orgány oprávnené na vydávanie stavebných, územných a kolaudačných rozhodnutí vyžiadať si záväzný posudok ministerstva zdravotníctva. Záväzný posudok si vyžiadajú pred schválením územných plánov a doplnkov územných plánov kúpeľných miest, ako aj ich častí, pred vydaním územných rozhodnutí a kolaudačných rozhodnutí a stavebných povolení na stavby a prevádzky, ktoré sa nachádzajú vo vnútornom kúpeľnom území alebo v ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov I. stupňa. Mimo vnútorného kúpeľného územia a v ochrannom pásme II. a III. stupňa je potrebný takýto záväzný posudok na stavby, ktoré nemajú charakter občianskej a bytovej výstavby podľa osobitného predpisu,[21])

b) žiadateľ o stavebné povolenie vyžiadať si záväzný posudok ministerstva zdravotníctva pred vydaním vodohospodárskeho povolenia na všetky zariadenia vo vnútornom kúpeľnom území a v ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov I. stupňa,

c) právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vykonávajú geologické práce, banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom a iné zemné práce, pri zistení prírodného zdroja minerálnej vody, plynu a emanácií oznámiť tento výskyt ministerstvu zdravotníctva, a to do 15 dní od takého zistenia,

d) vlastníci a správcovia lesných porastov v kúpeľnom mieste a v ochranných pásmach prispôsobiť obhospodarovanie týchto porastov podmienkam kúpeľného prostredia, zabezpečeniu klímy a ochrany prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd,

e) vlastníci pozemkov, na ktorých sa nachádza zdroj, pri ktorom sa podľa výsledkov hydrogeologických alebo geofyzikálnych prác predpokladá, že sa vyhlási za prírodný liečivý zdroj alebo za zdroj prírodnej minerálnej stolovej vody, zdržať sa všetkých činností, ktoré môžu negatívne ovplyvniť chemické zloženie, fyzikálne vlastnosti, hygienickú neškodnosť alebo výdatnosť zdroja, a to odo dňa oznámenia zámeru vyhlásiť zdroj za prírodný liečivý zdroj alebo za prírodný zdroj minerálnej stolovej vody,

f) právnické osoby a fyzické osoby umožniť pracovníkom ministerstva zdravotníctva a ním povereným osobám vstup na pozemky a do objektov a zariadení na vykonanie prieskumu alebo dozoru alebo na odber potrebného množstva vzoriek na vykonanie požadovaných vyšetrení, predkladať týmto pracovníkom doklady, oznamovať im údaje potrebné na výkon dozoru a odstraňovať zistené nedostatky,

g) orgány, ktoré sú oprávnené schvaľovať zmenu vo využívaní nehnuteľností a zriadenie podnikov a prevádzkarní, vyžiadať si stanovisko ministerstva zdravotníctva, a to pred schválením zmeny vo využívaní nehnuteľností alebo pred vydaním povolenia na riadenie podnikov alebo

prevádzkarní, ktoré sa nachádzajú vo vnútornom kúpeľnom území alebo v ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov I. stupňa,

h) právnické osoby a fyzické osoby vyžiadať si stanovisko ministerstva zdravotníctva k vykonávaniu geologických prác, banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, ak sú tieto práce vykonávané na ochranu, získanie a využívanie prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych stolových vôd. Vo vnútorných kúpeľných územiach a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych stolových vôd si vyžiadajú stanovisko k vykonávaniu geologických prác, banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom v každom prípade.

(2) Majetkovú ujmu spojenú s obmedzením vlastníckych práv uhrádza ten, kto využíva prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych vôd.

Ukladanie pokút

§ 70

(1) Za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom sa uložia pokuty.

(2) Za porušenie povinností ustanovených v § 36a ods. 1 písm. a) a i) a § 46a sa uloží pokuta až do 500 000 Sk.

(3) Za porušenie povinností ustanovených v § 36a ods. 1 písm. h) a j) sa uloží pokuta až do 300 000 Sk.

(4) Za porušenie povinností ustanovených v § 36a ods. 1 písm. g) sa uloží pokuta až do 50 000 Sk.

(5) Za porušenie povinností ustanovených v § 36a ods. 1 písm. f) a v § 36a ods. 2 písm. c) a d) sa uloží pokuta až do 20 000 Sk.

(6) Za porušenie povinností ustanovených v § 36a ods. 1 písm. b) a e) sa uloží pokuta až do 10 000 Sk.

(7) Za porušenie povinností ustanovených v § 36a ods. 1 písm. c) a d) a v § 36a ods. 2 písm. a), b) a e) sa uloží pokuta až do 5 000 Sk.

(8) Za porušenie povinností ustanovených v § 65a ods. 4 a 5 sa uloží pokuta až do 1 000 000 Sk.

(9) Za porušenie povinností ustanovených v § 61 ods. 3, § 63 ods. 2, § 66 ods. 3 až 6 a § 67 ods. 5 a 6 sa uloží pokuta až do 500 000 Sk.

(10) Za porušenie povinností ustanovených v § 65a ods. 10 písm. a) až c) sa uloží pokuta až do 250 000 Sk.

(11) Za porušenie povinností ustanovených v § 69 ods. 1 sa uloží pokuta až do 100 000 Sk.

(12) Za porušenie povinností ustanovených v § 65b ods. 1 sa uloží pokuta až do 10 000 Sk.

(13) Za porušenie povinností ustanovených v § 65a ods. 12 písm. f) sa uloží pokuta až do 5 000 Sk.

(14) Pokuty podľa odsekov 2 až 7 uloží zdravotníckemu zariadeniu orgán, ktorý zdravotnícke zariadenie zriadil alebo ktorý vydal povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

(15) Pokuty podľa odsekov 8 až 13 ukladá fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie a právnickej osobe ministerstvo zdravotníctva.

(16) Výnosy z pokút sú príjmom Štátneho fondu zdravia.[22])

§ 71

(1) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď orgán oprávnený ukladať pokutu porušenie povinnosti zistil, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.

(2) V konaní o ukladaní pokút sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.[11])

(3) Pri ukladaní pokút sa prihliada najmä na mieru možného ohrozenia zdravia ľudí, ohrozenia prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a rozsah škodlivých následkov, ako aj na to, či zdravotnícke zariadenie, fyzická osoba oprávnená na podnikanie alebo právnická osoba už v minulosti ohrozila zdravie ľudí, prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje alebo prírodné zdroje minerálnych stolových vôd.

(4) V rozhodnutí o uložení pokuty sa určí aj lehota, v ktorej sa má nedostatok odstrániť. Ak nie sú v tejto lehote nedostatky odstránené, môže sa uložiť ďalšia pokuta, a to až do výšky dvojnásobku pôvodne uloženej pokuty.

DESIATA ČASŤ
ÚČASŤ STAVOVSKÝCH ORGANIZÁCIÍ, PROFESIOVÝCH ZDRUŽENÍ A OBČIANSKYCH ZDRUŽENÍ PRI POSKYTOVANÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

§ 72
Účasť stavovských organizácií a profesiových združení

Stavovské organizácie a profesiové združenia spolupracujú s orgánmi štátnej správy na úseku zdravotníctva pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, najmä s ministerstvom zdravotníctva pri

a) udeľovaní povolení na prevádzku neštátneho zdravotníckeho zariadenia,

b) zabezpečovaní odbornosti členov stavovských organizácií a profesiových združení na výkon povolania,

c) tvorbe všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti zdravotníctva,

d) tvorbe spôsobu oceňovania výkonov zdravotnej starostlivosti, tvorbe cien liekov, zdravotníckych pomôcok,

e) obsadzovaní miest vedúcich pracovníkov zdravotníckych zariadení konkurzom.

§ 73
Účasť občianskych združení

Slovenský Červený kríž a občianske združenia plnia úlohy týkajúce sa zdravia ľudí podľa osobitných predpisov[23]) a podľa dohôd uzavretých s ministerstvom zdravotníctva.

JEDENÁSTA ČASŤ
VÝKON ŠTÁTNEJ SPRÁVY NA ÚSEKU ZDRAVOTNÍCTVA

Ministerstvo zdravotníctva

§ 74

(1) Ministerstvo zdravotníctva ako ústredný orgán štátnej správy na úseku zdravotníctva v rámci svojej pôsobnosti

a) vypracúva návrhy zásadných smerov a priorít rozvoja štátnej zdravotnej politiky,

b) určuje sieť zdravotníckych zariadení (§ 23 ods. 2),

c) odborne usmerňuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti,

d) riadi celoštátne programy zamerané na ochranu, zachovanie a navrátenie zdravia,

e) zabezpečuje koordináciu poskytovania zdravotnej starostlivosti s inými ústrednými orgánmi štátnej správy a mimovládnymi organizáciami Slovenskej republiky,

f) riadi a kontroluje výchovu a výučbu v zdravotníckom školstve[24]) a v ďalšom vzdelávaní pracovníkov v zdravotníctve,

g) spolupracuje s Ministerstvom školstva a vedy Slovenskej republiky v otázkach výchovy a výučby lekárov, farmaceutov a ošetrovateľov,

h) stará sa o rozvoj lekárskej vedy, biomedicínskych vied, o výskumnú činnosť v zdravotníctve a o uplatňovanie výsledkov vedeckého výskumu v praxi,

i) určuje opatrenia na ochranu prírodných liečebných kúpeľov, prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a klimatických podmienok priaznivých na liečenie; zabezpečuje dozor nad ich dodržiavaním,

j) vydáva stanoviská k výstavbe zdravotníckych zariadení, schvaľuje používanie zdravotníckej techniky a nákup špeciálneho prístrojového vybavenia,

k) zabezpečuje jednotné riadenie prípravy zdravotníctva na obranu štátu,

l) zabezpečuje spoluprácu s inými štátmi na úseku poskytovania zdravotnej starostlivosti,

m) riadi a vykonáva kontrolnú činnosť v zdravotníckych zariadeniach v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

(2) Ministerstvo zdravotníctva zabezpečuje a koordinuje posudzovanie kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach, ktoré sa posudzovaniu podrobujú každých päť rokov.

(3) Sústavu zdravotníckych zariadení a náplň ich činnosti ustanoví ministerstvo zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom.

(4) Úlohy ministerstva zdravotníctva na úseku ochrany zdravia ľudí upravuje osobitný zákon.[1])

§ 74a

Na plnenie svojich úloh si ministerstvo zdravotníctva zriaďuje štátne zdravotné ústavy, Štátny ústav pre kontrolu liečiv, Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky v Bratislave, Slovenskú lekársku knižnicu a Inštitút pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov zdravotníctva. Štátne zdravotné ústavy sú zdravotnícke zariadenia podľa osobitného predpisu.[1])

§ 75

Na zabezpečenie celoštátneho dozoru nad opatreniami na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov a na zabezpečenie ich využitia je na ministerstve zdravotníctva zriadený Inšpektorát kúpeľov a žriediel. Inšpektorát kúpeľov a žriediel pri plnení úloh na tomto úseku:

a) dozerá na dodržiavanie štatútov kúpeľných miest, opatrení na ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych vôd a klimatických podmienok priaznivých na liečenie,

b) vydáva záväzné posudky pre územné, stavebné, kolaudačné a vodohospodárske konanie, na vykonávanie činností podliehajúcich banskému zákonu a na vykonávanie iných prác, na ktoré je potrebný záväzný posudok,

c) vydáva záväzné stanovisko k vykonávaniu geologických prác súvisiacich s vyhľadávaním a ochranou liečivých zdrojov v ochranných pásmach liečivých zdrojov I. stupňa a vnútorných kúpeľných územiach,

d) posudzuje návrhy na vyhlásenie kúpeľných miest, návrhy na vyhlásenie prírodných zdrojov za liečivé a vyhlásenia za prírodné zdroje minerálnych vôd, návrhy na zriadenie prírodných liečebných kúpeľov a na výstavbu zariadení na využívanie prírodných liečivých zdrojov,

e) sleduje hydrologické, geologické, klimatické a vegetačné pomery a na ich základe rozhoduje o ďalších opatreniach na ochranu prírodných liečebných kúpeľov, kúpeľných miest a prírodných liečivých zdrojov,

f) pripravuje návrhy na rozhodnutia ministerstva o využívaní prírodných liečivých zdrojov, zdrojov prírodných minerálnych vôd, na určenie ich správcu a na určenie podmienok a povinností pri tomto využívaní,

g) vykonáva kontrolu nad balneotechnickými a plniarenskými zariadeniami a balneoterapeutickými prevádzkami z hľadiska dodržiavania špeciálnych prevádzkovo-technických a technologických postupov a noriem,

h) vyjadruje sa k zmene vo využívaní nehnuteľností a k zriaďovaniu prevádzkarní vo vnútornom kúpeľnom území a ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov I. stupňa.

§ 76
Výkon miestnej štátnej správy na úseku zdravotníctva

(1) Štátnu správu na úseku zdravotníctva vykonáva v okrese okresný úrad a v kraji krajský úrad. Na vykonávaní úloh štátnej správy sa na krajskom úrade podieľa štátny krajský lekár a na okresnom úrade štátny okresný lekár.

(2) Okresný úrad

a) predkladá krajskému úradu návrhy na uloženie povinnosti zdravotníckym pracovníkom podrobiť sa overeniu potrebných vedomostí pri zistení závažných nedostatkov vo výkone povolania,

b) predkladá krajskému úradu návrhy na vymedzenie zdravotníckych obvodov a určenie ich sídiel vo svojom územnom obvode v súlade s územným členením pre primárnu zdravotnú starostlivosť; pre sekundárnu zdravotnú starostlivosť podľa siete zdravotníckych zariadení,

c) predkladá návrhy na vykonanie zmeny zdravotníckych obvodov po prerokovaní s príslušnými zdravotníckymi zariadeniami,

d) zabezpečuje organizáciu lekárskej služby prvej pomoci v okrese,

e) predkladá krajskému úradu návrhy na obsadenie voľného zdravotného obvodu neštátnym zdravotníckym zariadením,

f) vybavuje podnety a sťažnosti občanov týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti v neštátnych zdravotníckych zariadeniach na území okresu,

g) rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam vedúcich zdravotníckych zariadení na území príslušného okresu,

h) určuje povinnosti zdravotníckeho zariadenia poskytnúť zdravotnú starostlivosť osobe v prípade odmietnutia jej návrhu na uzavretie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti,

i) v prípade potreby zabezpečuje zastupovanie poskytovania zdravotnej starostlivosti iným štátnym zdravotníckym zariadením alebo neštátnym zdravotníckym zariadením,

j) podieľa sa na zabezpečovaní a uskutočňovaní jednotného riadenia prípravy zdravotníctva na obranu štátu.

(3) Krajský úrad

a) zriaďuje zdravotnícke zariadenia podľa § 24 ods. 3,

b) povoľuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa § 31 ods. 4,

c) vymedzuje zdravotnícke obvody neštátnych zdravotníckych zariadení a vykonáva ich zmeny,

d) rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam okresného úradu,

e) riadi a usmerňuje štátnu správu vykonávanú okresným úradom,

f) vykonáva kontrolu v štátnych zdravotníckych zariadeniach a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,

g) podieľa sa na zabezpečovaní a uskutočňovaní jednotného riadenia prípravy zdravotníctva na obranu štátu,

h) ukladá pokuty za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom,

i) predkladá ministerstvu zdravotníctva návrhy na uloženie povinnosti zdravotníckym pracovníkom podrobiť sa overeniu potrebných vedomostí pri zistení závažných nedostatkov vo výkone povolania, ktoré potvrdila znalecká komisia (§ 78).

§ 77
Rozhodovanie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach

(1) O právach a povinnostiach fyzických osôb, ktoré vznikajú v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, rozhodujú ošetrujúci lekári alebo osobitné komisie v zdravotníckych zariadeniach.

(2) Ak sa fyzická osoba nazdáva, že rozhodnutie vydané ošetrujúcim lekárom alebo osobitnou komisiou v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti je nesprávne, môže podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie. O odvolaní rozhoduje vedúci zdravotníckeho zariadenia; jeho rozhodnutie je konečné. Vedúci zdravotníckeho zariadenia môže na rozhodnutie v danej veci ustanoviť odborné konzílium.

(3) Ak sa fyzická osoba nazdáva, že rozhodnutie vydané vedúcim zdravotníckeho zariadenia ako ošetrujúcim lekárom v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti je nesprávne, môže podať odvolanie, o ktorom rozhoduje príslušný okresný úrad.

(4) Ak sa fyzická osoba nazdáva, že rozhodnutie vydané zdravotníckym zariadením, kde zdravotnú starostlivosť poskytuje len jeden lekár, je nesprávne, môže podať proti nemu odvolanie príslušnému okresnému úradu.

(5) Ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodovanie v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.[11])

§ 78
Znalecké komisie

Na posúdenie prípadov, v ktorých vznikli pochybnosti, či sa pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dodržal správny postup alebo či sa ublížilo na zdraví, zriaďuje ministerstvo zdravotníctva alebo krajské úrady znalecké komisie.

DVANÁSTA ČASŤ
Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 79

(1) Zdravotnícke zariadenia na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti, základných princípov štátnej zdravotnej politiky, liečebného poriadku, základných princípov finančnej politiky štátu prevádzkujú, aktualizujú a rozvíjajú informačný systém s možnosťou jednotnej elektronickej identifikácie poistencov v informačnom systéme poisťovní a zmluvných zdravotníckych zariadení, s dodržaním zákonom zaručenej jednotnosti a čo najmenšieho rozsahu údajov, ktoré poskytujú zdravotnícke zariadenia poisťovniam poistencov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, s detailnosťou výkonov na poistenca. Informačný systém musí nadväzovať na štátnu štatistickú evidenciu a rešpektovať požiadavky preukázateľnosti.

(2) Zdravotnícke zariadenie vedie register poistencov. Je oprávnené zbierať a povinne uchovávať informácie umožňujúce jednoznačnú identifikáciu poistenca po zákonom predpísaný čas od jeho narodenia.

(3) Používanie údajov informačného systému zdravotníckeho zariadenia je jeho výhradným právom a je chránené služobným tajomstvom. Zdravotnícke zariadenie je povinné utvoriť také organizačné a technické podmienky na prevádzku informačného systému, aby sa zabránilo jeho zneužitiu a zneužitiu údajov v ňom.

(4) Pri ochrane osobných údajov pri prevádzke informačného systému sa postupuje podľa osobitných predpisov.[25])

(5) Zdravotnícky informačný systém spracúva údaje sledované v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti aj v pôsobnosti orgánov štátnej správy uvedených v § 80 ods. 1.

§ 80

(1) Štátnu správu na úseku zdravotníctva upravujú a vykonávajú v pôsobnosti

a) ministerstva obrany Ministerstvo obrany Slovenskej republiky,

b) ministerstva vnútra Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,

c) ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky,

d) Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky,

e) Slovenskej informačnej služby Slovenská informačná služba.

(2) Organizáciu a poskytovanie zdravotnej starostlivosti v ozbrojených silách, Policajnom zbore, Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Slovenskej informačnej službe ustanovia všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré vydajú jednotlivé ústredné orgány štátnej správy uvedené v odseku 1 a Slovenská informačná služba po dohode s ministerstvom zdravotníctva.

(3) Sieť zdravotníckych zariadení v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Slovenskej informačnej služby určujú príslušné ministerstvá a Slovenská informačná služba v spolupráci s ministerstvom zdravotníctva.

(4) Ministerstvo obrany Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis, ktorý ustanoví spôsob výberu lekára.

(5) Organizáciu a poskytovanie zdravotnej starostlivosti v doprave, spojoch a verejných prácach upraví Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác Slovenskej republiky po dohode s ministerstvom zdravotníctva všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(6) Ak sú na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti alebo jej jednotného vykonávania potrebné opatrenia všeobecnej povahy, postupujú orgány Policajného zboru, orgány Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a orgány ochrany železníc v súčinnosti s orgánmi štátnej zdravotnej správy.

(7) Ak je na zabezpečenie úloh pri ochrane prírodných liečebných zdrojov potrebné vykonať opatrenia u fyzických osôb alebo právnických osôb podliehajúcich hlavnému dozoru štátnej banskej správy, postupuje ministerstvo zdravotníctva v súčinnosti s orgánmi štátnej banskej správy.

§ 80a

Zdravotnícke zariadenia uvedené v § 24 ods. 1 písm. m) a n), ktoré nemajú na túto činnosť povolenie vydané ministerstvom, sú povinné požiadať do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona o vydanie povolenia podľa § 31 ods. 2.

§ 80b

Povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti vydané neštátnym zdravotníckym zariadeniam podľa doterajších predpisov sa považujú za vydané podľa § 31 ods. 1 až 3.

§ 81
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 196/1990 Zb. o zmenách v pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky v sociálnom zabezpečení a o zmenách niektorých ďalších predpisov, zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy v oblasti zdravotníctva, zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1992 Zb. o Slovenskej komore vysokoškolsky vzdelaných zdravotníckych pracovníkov, zákona Slovenskej národnej rady č. 193/1992 Zb. o Štátnom fonde zdravia, zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb. o niektorých opatreniach v miestnej samospráve a v štátnej správe a zákonného opatrenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 305/1992 Zb., ktorým sa mení zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu,
2. § 9 ods. 1 až 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 46/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami,
3. § 1 až 8 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 46/1985 Zb. o postupe pri úmrtí a o pohrebníctve.

§ 81a

Zrušujú sa:

1. položky pod č. 159 až 174 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
2. výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 16. marca 1992 č. 1034/1992-D/2-H, ktorým sa upravujú podrobnosti o znaleckých komisiách (registrovaný v čiastke č. 32/1992 Zb.).

§ 82
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 1995.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku nadobudol účinnosť 26. mája 1995.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 110/1996 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1996 a o zmene niektorých zákonov nadobudol účinnosť 1. júna 1996.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia; čl. XX § 5 ods. 2 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov nadobudol účinnosť 1. januára 1997.

Zákon č. 241/1998 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov nadobudol účinnosť 1. augusta 1998.

Ivan Gašparovič v. r.

1) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.

2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

3) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

4) § 38 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

5) Zákon č. 280/1997 Z. z. o Spoločnej zdravotnej poisťovni.

6) § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z.

7) § 116 Občianskeho zákonníka.

7a) § 115 Občianskeho zákonníka.

7b) § 39 zákona č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z. o reklame.

8) Zákon č. 30/1968 Zb. o štátnom skúšobníctve v znení neskorších predpisov.

9a) § 38 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

10) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 79/1981 Zb. o zdravotníckych pracovníkoch a iných odborných pracovníkoch v zdravotníctve.

10a) Zákon č. 140/1998 Z. z.

9) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 13/1992 Zb. o Slovenskej lekárskej komore, Slovenskej komore zubných lekárov a Slovenskej lekárnickej komore, zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1992 Zb. o Slovenskej komore vysokoškolsky vzdelaných zdravotníckych pracovníkov, zákon Slovenskej národnej rady č. 14/1992 Zb. o Slovenskej komore stredných zdravotníckych pracovníkov a o Slovenskej komore zubných technikov.

11) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

12) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.

13) Zákon Slovenskej národnej rady č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy v oblasti zdravotníctva.

14) Zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov.

15) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. o matrikách.

15a) § 4a ods. 2 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov.

16) Čl. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

17) § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 52/1988 Zb. o geologických prácach a o Slovenskom geologickom úrade v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb.

18) § 2 a 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb.

19) § 6 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších predpisov.

21) § 26 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 83/1976 Zb. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu.

22) § 3 písm. h) zákona Slovenskej národnej rady č. 193/1992 Zb. o Štátnom fonde zdravia v znení neskorších predpisov.

23) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 84/1994 Z. z. o Slovenskom Červenom kríži, o ochrane znaku a názvu Červeného kríža.

24) Zákon č. 29/1994 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

25) Zákon č. 256/1992 Zb. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.